در علیه غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղրշ.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրն.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի թուղթ 100 ղրուշի համար։
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՍԱԿԱԳԻՆՆԵՐԸ

Մաքսային սակագիններու փոփոխութեան հարցը առեւտրական աշխարհին համար աւագ կարեւորութիւն ունեցող խնդիր մը ըլլալուն, արժան կը դատենք մեր ընթերցողներուն քանի մը ծանօթութիւններ տալ Թուրքիոյ ներածման տուրքերուն հարիւրին 8էն հարիւրին 11ի բարձրանալու մասին վերջին անգամ տեղի ունեցած հրատարակութեանց վրայ։

Նախընթաց շաբթու, Բ. Դուռը պետութեանց Կ. Պոլսոյ բոլոր դեսպաններուն շրջաբերական ծանուցագրեր ղրկեց խնդրոյ նիւթ եղող տուրքերու բարձրացման առթիւ եւ կ'երեւայ թէ մաքսային իշխանութիւնները արդէն իսկ հրաման ստացած են յառաջիկայ 1/14 ապրիլէ սկսեալ փոխանակ հարիւրին 8ի հարիւրին 11 առնել Թուրքիա ներմուծելի բոլոր օտար ապրանքներէն։

Այդ սակագինը մինչեւ յառաջիկայ 1901 ապրիլ 1/14, այսինքն ճիշդ տարի մը պիտի գործադրուի, նոյն թուականէն վերջը կայսերական կառավարութեան կողմէ՝ ծանրութեան վրայ եւ իւրաքանչիւր ապրանքին տեսակին համեմատ՝ որոշուած յատուկ սակագինը պիտի հաստատուի, սակագին մը որ մինչեւ հարիւրին 14ի տուրք մը կը սահմանէ այն ապրանքներուն վրայ որոնց նմանները կ'արտադրուին կամ կրնան դիւրաւ արտադրուիլ Թուրքիոյ մէջ եւ տուրքի բանաւոր զեղչեր կորզէ այն նիւթերու ներածման վրայ զորս օսմանեան հողը եւ ճարտարութիւնը կարող չէ արտադրել։

Ուստի թէ արտադրիչները եւ թէ սպառիչները գոհութեամբ պարտին գնահատել տեղի ունեցած եւ ունենալիք սակագիններու փոփոխութիւնները, մանաւանդ նկատի առնելով սա պարագան որ կայսերական բարեխնամ կառավարութիւնը պարզապէս Գանձուն հասոյթները աւելցնելու նպատակով չէ որ որոշած է այդ տուրքերու թեթեւ բարձրացումները, հաստատապէս որոշած ըլլալով, ընդհակառակն, այդ կերպով գոյանալիք հասոյթէն առաւելութիւն յատկացնել 1° մաքսային ներքին տուրքերու, այսինքն օսմանեան հողին եւ արուեստագործութեան արտադրութեանց վրայ ծանրացող եւ օսմանեան գաւառէ մը կամ նաւահանգիստէ մը օսմանեան ուրիշ գաւառ մը կամ նաւահանգիստ մը փոխադրուած ապրանքներէ առնուած ներածման տուրքերու, 2° Թուրքիայէ օտար երկիր արտածուած ինչպէս նաեւ արտածուելու համար առժամապէս Թուրքիա ներածուած ապրանքներէ գանձուող հարիւրին 1 տուրքերուն հիմնովին ջնջման գործին, յօգուտ բարգաւաճման առեւտրական, երկրագործական եւ արհեստագործական գործառնութեանց։

Եւ եթէ ասոնցմէ զատ նկատելի կէտ մը եւս կայ, ան ալ սա իրողութիւնն է որ յառաջիկայ Ապրիլ 1/14է մինչեւ 1/14 Ապրիլ 1901 տարւոյ վճարելի հարիւրին 11ը, գործականին մէջ, գրեթէ հարիւրին 10ը չանցնիր, մաքսային տուրքերը վճարուած ատեն ի նպաստ վաճառականներու որոշուած զեղչին եւ փոխանակ դրամի՝ ապրանքով վճարուած տուրքերէ, յօգուտ ներմուծողներուն գոյանալիք շահին շնորհիւ։

Արդէն, ներածողները ո եւ է վնաս մը չեն կրնար կրել՝ զի անոնց պաշտօնը պարզ միջնորդի մը դերէն անդին չանցնիր, օտար արտադրիչին եւ ներքին սպառիչին միջեւ, եւ այս վերջինն է որ վերջ ի վերջոյ պիտի վճարէ, անշուշտ սիրով, տուրքերու հարիւրին 2ի թեթեւ բարձրացում մը որ համաչափ եւ գուցէ առաւելագոյն զեղչով մը կը չէզոքանայ վերեւը յիշուած ներքին մաքսի եւ այլ տուրքերու ջնջմամբ։

Իսկ եթէ այս տեղեկութիւնները կու տանք, մեր նպատակն է օգտակար ըլլալ այն վաճառականներուն որոնց համար, մանաւանդ նոր ապսպրանքներու առթիւ, մաքսային սակագիններու մասին որոշ գիտակցութիւն մը ունենալը աւագ կարեւորութենէ զուրկ չէ։

ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱԼՊԻՈՆԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Յեղյեղուկ ամբոխը։ Ներկուած շրթունքերը։ Այսօրուան ներբողեանը։—Քրիւկէրի ու Ռոտսի արժէքը։ Ալպիոնի արժէքը։— Կապարեայ կատակը։

Երէկ չատ մը կարկտելիք ծակեր կը տեսնէին բանակին մէջ, ծակեր՝ կարգուսարքին մէջ, ծակեր՝ զինութեանը մէջ, ծակեր՝ մեքենական ճարտարապետութեանը մէջ, բանակ մը վերջապէս՝ որուն ամէն կողմէն հով կը բանի եղեր դեռ երէկ, այսօր կը փառաբանուի մինչեւ ամպերը։ Նոյն ամբոխն էր որ դեռ երէկ, կ'անիծէր Քիմպըրլիի Ոսկեպանը եւ Պըրմինկըմի գաղթապանը—ներեցէք նոր բառերուն—որ այս փորձանքը Ալպիոնի գլխուն բերին։

Դեռ երէկ Ճէյմսընի արշաւանքին մէջ Չէմպըրլէնի ալ դաւակցութեան քննութիւնը կը հարցապնդուէր Փարլամէնդին մէջ, ու մամուլը միահամուռ կը ձաղկէր անոր փառամոլութիւնը՝ «Ցովսէփ իմբերաթոր» ծաղրատիտղոսը կախելով ճիտէն։ Դեռ երէկ պատերազմական պաշտօնատան անփոյթ անպատրաստութիւնը, ելմտական նախարար Հիքս Պիչի կծծիութիւնը կը դատափետուէր, ու հանրային կարծիքը ա՛յնքան տաքցած էր՝ զոր պաշտպանելու համար Պալֆուր իսկ հարկ տեսաւ կարկտոցական քանի մը ճառեր արտասանել հոս հոն՝ մեղմացուցիչ քանի մը պարագաներ մէջ բերելով։

Իսկ մամուլին մէկ մասը Peace at any price! կ'աղաղակէր դեռ երէկ, պարագլուխ ունենալով Պ. Սթէտը, «Րիվիու օվ Րիվիուզ»ի տնօրէնը, որ՝ Ցարէն յետոյ խաղաղութեան համաժողովին մունետիկը եւ կարապետը եղած էր, եւ որ բանակին խախուտ վիճակը վեր հանելով՝ Փրանսայի կողմէն մեծ վտանգ մը յղի ըլլալը կը նախաձայնէր։ —Եւ երբ—թէեւ քիչ մը ուշ ու թէեւ չատ սուղ—յաջողութեան լուրերը ծայր տուին հարաւ-Ափրիկէի հորիզոնէն, վայրկեանին մոռցուեցան ամէն ծակ ու ծուկ։ Հուրրա՛ բանակին ալ, ամէնքն ալ։ Ու պաշտօնաբար, նոյն ամբոխը վաղը պիտի ուզէ տեսնել Ցովսէփ Չէմպըրլէնը՝ Նախարարապետական աթոռին վրայ՝ հանդերձ բրիտանական կայսրութեան, ու Սէսիլ Ռոտսը՝ Փոխարքայ կամ Նախագահ՝ Նաթալի, Բեչուանայի, Ռոտէզիայի, Թրանսվալի եւ Օրանժի, — Միացեալ Նահանգներուն բրիտանական Ափրիկէի։— Սիկամբրացիին պէս ամբոխն ալ, այսօր կը պաշտէ ինչ որ կ'այրէր երէկ, ու կ'այրէ վաղը ինչ որ կը պաշտէ այսօր։ Չէմպըրլէն ու Ռոտս ա՛լ ջրին երեսը ելան։

* * *

Եթէ Պօէրները իրենց ոսկերիմը կը նկատեն Ռոտսն ու Չէմպըրլէնը, Անգլօ-Սաքսոններուն ալ ոսկերիմը Քրիւկէրն է, որուն դէմքին հետ չի կրնար հաշտուիլ ո՛ եւ է Գրիգոն որքան ալ պարկեշտ ըլլայ։ Անսպառ պաշարն է այն՝ ոչ միայն ծաղրանկարիչներուն, այլ ամէն տեսակ ռեքլամներու։ Նաճարը, կօշկակարը, օճառավաճառը, պտղավաճառը, նպարավաճառը, գեղավաճառը, ու բոլորն ալ բաժին մը ունին անոր դէմքէն, փորէն, թեւէն կամ ոտքէն։ Ու ա՛յսպէս, ոչ միայն ոսկերին կ'առնեն իրենց ոսկերիմէն, այլ նաեւ կը շահագործեն։

Կը յիշէք թէ Քրիւկէր 5,000 ոսկիի գնահատած էր Սէսիլ Ռոտսի գլուխը։ Գլուխ մը՝ որ 30,000,000 ոսկի կ'արժէ եղեր այսօր՝ 6,000 անգամ պզտիկցնե՛լ, — Քրիւկէրի աչքին ոսպնաձեւը ի՛նչ հրաշալի մանրացուցիչ կարողութիւն ունի եղեր։— այս անիրաւութեան չի կրնար հանդուրժել Ռոտսի ցեղակիցը, ու Քիմպըրլիի ազատումէն վերջ վրէժը կը լուծէ ծաղրանկարով մը։ Երկու ախոյեաններուն գլուխները իրարու քով դրուած. Ռոտսի ճակտին վրայ գրուած է 5000 անգլ. ոսկի. իսկ Քրիւկէրի ճակտին վրայ նոյն թուանշանները շրջուած են, այսպէս. 0005 անգլ. ոսկի։ Ահա ստոր գնահատումին ստորնագոյն հատուցումը։ Այն կէտը որ առաջին գնահատումին մէջ անգթօրէն՝ սահման կը դնէ Ռոտսի գլխուն արժէքին աճելուն, վերջին գնահատումին մէջ՝ գըթալով՝ կ'արգիլէ գոնէ Քրիւկէրի գլխուն արժէքին աւելի նուազիլը, յետին մխիթարութիւնը՝ զոր իմաստուն Քրիւկէր նախատեսած ըլլալու է, կ'ըսեն, պատերազմին սկիզբը այդ գլուխը գնահատելու ատեն։ Բայց հոս խնդիր մը կը ծագի... բարեբախտաբար այս անգամ, թուաբանական, չատ պարզ։ Յիշեալ երկու գլուխները՝ համեմատութեան երկու եզրներ նկատելով ու անոնց արժէքներուն միջին համեմատականը՝ իբր հիմ դնելով, եթէ Պօէրը՝ պատմական—քաղաքակրթական—քաղաքական—երբեակ եւ մի—տեսակէտով մէկ արժէ, ի՛նչ կ'արժէ Ալպիոն։ — Պատասխան՝ 10,000,000։ Ու խնդիրը կը փակուի «Might is Right» դատավճռով։

* * *

Կատակ մըն ալ Գերմանիայէն կու գայ, զոր Փրանսական լրագիրներ՝ իբրեւ շահեկան լուր՝ քիչ մնաց խմբագրական առաջնորդող յօդուածներու նիւթ պիտի չինէին, անգլօ-գերմանական գժտութեան մը հոտը առնելով։ Կատակը թէեւ Չէմպըրլէնի ուղղուած, բայց կատակին նիւթը կազմող նախատինքը՝ Անգլիոյ բանակին երեսին նետուած է։ Այն սեւ օրերուն՝ երբ իրարու ետեւէ Լոնտոն կը հասնէին սեւ բօթերը՝ պատերազմին կեդրոնէն, Գերմանիոյ մէկ նահանգին մէջ տասը-տասներկու բանսիօնէրներ, ճոխ ճաշասեղանի մը շուրջը, — եւ ի հարկէ ալքոլին սաղմնչ թելադրութեամբը, — հսկայ գաղափար մը կը յղանան։ Ու հետեւեալ օրը Չէմպըրլէնի հասցէին կը ղըրկուի սնտուկ մը՝ մէջը լեցուն... զինուորներ, հետեւակ, ձիաւոր, ուղտաւոր, պատրաստ ու կազմ, կազմուած... կապարէ, որոնց կ'ընկերանան հետեւեալ տողերը (ոտանաւոր)

«Ո՛վ Չէմպըրլէն, ո՛վ Չէմպըրլէն, — Տուփ մը զինուորներ կը ղրկենք քեզի՝ — Հարաւ Ափրիկէի համար, — Ինչու որ քուկիններդ պիտի հատնին ընդհուպ։ — Գործածէ ասոնք Պօէրներու դէմ, — Փախչիլ սորված չեն ասոնք։ — Եւ եթէ պէտք ունենաս նորէն, — Դեռ չատ ունինք ասոնցմէ։ Ամէն։»

Ամիսներ կ'անցնին ու կը մոռցուի կատակը։ Մէյ մըն ալ յանկարծ հետեւեալ նամակը կ'ահաբեկէ զուարթ բանսիօնէրները՝ որոնց մէջ պաշտօնեաներ ալ կան եղեր.

«Պարոններ.—Ցոյժ յարգելին Ց. Չէմպըրլէն ինձ պատուիրեց իմացնել Ձեզի թէ ստացած է Ձեր ուղերձը որմէ չափազանց վիրաւորուած է իր արժանապատուութիւնը։ Այդ ուղերձը նախատական հանգամանք մը ունենալուն պատճառաւ, պարտաւորուած է դիմել Արտաքին Գործոց Նախարարութեան՝ որպէս զի Լոնտոնի գերմանական դեսպանին միջոցաւ հաղորդէ Գերմանիոյ կայսերական կառավարութեան։

Ձերդ անձնուէր
ՀԷՐՊԷՐ ՖԻՑ-ՄԱԿՏՈՆԱԼՏ
Քարտուղար Գաղթ. Դիւանին

Պաշտօնեաները՝ մեծաւորներէն եւ միւսները՝ կառավարութենէն իրենց պատիժներուն կը սպասեն ահ ու դողի մէջ։ Բայց հետեւանք մը չունենար։ Չէմպըրլէնի վեհանձնութիւնը չպիտի զիջանէր պատասխանելու։ Յետոյ կը պարզուի թէ առաջին նամակին հեղինակին հրահանգովը՝ վերջինը կեղծուած էր անոր Լոնտոնեան մէկ թղթակիցէն։

Ահա կապարեայ կատակ մը՝ որ չատ կը խնդացնէ Գերմանացիները ու Փրանսացիները, մինչ անդին Անգլիա երկաթեայ զինուորներով՝ իրականօրէն կը լացնէ Պօէրները։ Ու մինչ միջամտելու խօսքը կը կրծուի Եւրոպայի մէջ՝ Անգլիա անդին սկսած է արդէն միջամտել Պօէր հանրապետութիւններուն մայրաքաղաքները։

ՅՈՎՆԱՆ ՇԱՀԱՊԵԱՆ
Մանչեսթըր

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՑ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՆԿԻՒՆ ՄԸ

ԿԱԶՕԼՍԿ, 10 փետր. 1900

Ամէն անգամ որ ես Մոսկվա եմ գալիս, անկարելի է լինում ինձ այնտեղից հեռանալ առանց մի անգամ եւս «Տրետեակովսկայա Գալերեայան» անցնելու։ Իրենց հարստութեամբ յայտնի Տրետեակով եղբայրները, երկար տարիների ընթացքում գնած եւ հաւաքած են եղել իրենց մօտ Ռուսաստանի բոլոր յայտնի նկարիչների պատկերներից մեծ մասը՝ թէ՛ խրախուսելով այդպիսով իրենց նկարիչներին եւ թէ տարեց տարի հարստացնելով իրենց գեղարուեստական ժողովածուն։

Մի քանի տասնեակ տարիների ընթացքում հաւաքած այդ հազարաւոր նկարները, որոնք միլիոնների արժէք ունին այսօր, Տրետեակով եղբայրները նուիրում են քաղաքին ամբողջովին։ Նուիրում են նրա անունով միասին, պայմանաւ որ նրանից օգտուեն քաղաքացիք առանց վարձատրութեան։ Եւ օրուայ որոշ ժամերում (առաւօտեան 9—4) նրա դռները բաց են այցելուների առաջ։

Քսան, քսանհինգ ընդարձակ սենեակներում տեղաւորուած այդ նկարները եւ քանդակները որոնց մէջ կան բազմաթիւ նկարներ ռուս եւ եւրոպացի յայտնի նկարիչների, ժամերով չեն կշտացնում այցելուին, եթէ նա սիրում է գեղարուեստը։

Մոսկվայ տարեկան հազարաւոր հայ վաճառականներ են գալիս Կովկասից եւ Ռուսաստանի չորս կողմից. ես դեռ չեմ հաստատել մէկին դրանցից որ հետաքրքրուած, մտած լինէր այն տեղ մի երկու ժամով գոնէ։ Ոչ մի բան չի հետաքրքրում մերոնց երբ նրանք գալիս են մայրաքաղաքը առեւտուրով։

—Մարդ Աստուծոյ, — պատասխանեց ինձ մի օր դրանցից մէկը, երբ ես առաջարկեցի նրան ինձ հետ Տրետեակովսկայա Գալերեյան գալ, —դու ինձ ասա թէ որտե՞ղ այստեղ կարելի է աժան ապրանք ձեռք բերել, կամ լաւ «շիշլիկ» ուտել, գնանք այնտեղ թէ չէ ինչ իմ բանն է գնալ պատկերներին նայել. պատկերները հօ փորս չեն կշտացնի։

Եւ այդ գաղափարը, այդ բնաւորութիւնը ունի մեր վաճառականներից հարիւրից իննսունը։

* * *

Այս անգամ ես Մոսկվայ մնացի մի քանի օր միայն. ինձ հարկաւոր էր գնալ Մոսկվայի մօտ ընկնող գաւառական քաղաքներից մէկը՝ Կազելսկ, ուր մի չաբաթի չափ մնալով պիտի գնայի պաշտօնատեղիս։

Րեազանսկ-Ուրալսկ երկաթուղու գնացքը գիշերը ժամը 12ն էր որ կանգնեց փոքրիկ կայարանի առաջ։ Քաղաքը երեք վերստ հեռու էր կայարանից. նստեցի սպասող սահնակներից մէկի մէջ, պատուիրելով տանել ինձ որ եւ է հիւրանոց։

Ապրելով Բաթումում, Բագւում, մեր բարեխառն կլիմայի մարդիկ գաղափար չեն կարող ունենալ այն սառնամանիքի մասին, որ տիրում է Ռուսաստանում։ Ջերմաչափը ցոյց էր տալիս 26° զերոյից ցած. պատահում է որ նա իջնում է աւելի ցած 30°, 35° նոյն իսկ։ Պայծառ լուսնկայ գիշեր էր. սահնակը անցնում էր ձիւնով ծածկուած ընդարձակ տարածութեան միջով։ Իրականութեան մէջ պատկերանում է ինձ մէկը Տուրգենեվի նկարագրած ռուսական գիշերներից։

Մի քանի րոպէից սահնակը կանգ առաւ մի յարկանի մի տան առաջ։ Հիւրանոցի տէրը մի գիւղացի, յայտնեց որ իր համարները բռնել են ինչ որ թատրոն խաղացողներ եւ յարմար տեղ չունի ինձ համար։ Բայց ես սառել էի արդէն եւ ժամանակ չունէի կէս գիշերին տեղ փնտռելու. դրա համար համաձայնեցի իրենց մնացած խրճիթի մի անկիւնում գիշերելու մի կերպ, մինչեւ կը լուսանար։

Ռուս գիւղացիք մերոնց պէս գետնափորների մէջ չեն ապրում. խրճիթը ունի լուսամուտներ։

Իմ կերպարանքը հետաքրքրեց մուժիկներին որոնք գուցէ առաջին անգամ տեսնէին կովկասեցու, որի մասին ցարդ քիչ գաղափար ունէին։ Սամովարը բերին սեղանի վրայ եւ ես էլ շրջապատուած մուժիկներով եւ նրանց կանանցով անցկացրի այդ գիշերը։ Նրանք քնած էին բայց հետաքրքրուելով ինձնով վեր կացան եւ որովհետեւ ես սամավար պատուիրեցի, շարուեցան կողքս։

Կաղանդի գիշերն էր այդ։

Առաջին անգամն էր կեանքիս մէջ, որ ես անցընում էի այդ երեկոն, հեռու ընտանիքից, բարեկամներից, ծանօթներից, միս մենակ հիւսիսի մի յետ ընկած քաղաքում, որի գուցէ ամբողջ նահանգում միակ Հայն էի ես։

Բացի Ռուսաստանի մայրաքաղաքներից, Մոսկվայի շրջականերում գտնուող բուն ռուսական նահանգներում բացարձակ տիրապետող տարրը ռուսականն է։ Դուք այդ քաղաքներում չէք գտներ այն խառն ազգաբնակութիւնը զանազան ազգերի որոնք գրեթէ Կովկասի բոլոր քաղաքների յատկանիշն են կազմում։

Զափազանց կասկածաւոր են դէպի օտարները եւ աններողամիտ բոլոր նրանց, որոնք չեն պատկանում օրթոտոքս դաւանութեան։ Անպայման ատում են Հրեաներին, եւ չատ թոյլ գաղափար ունին ոչ միայն Հայերի այլ եւ Կովկասի բոլոր ազգերի մասին։ Այդ պակասութիւնը նկատելի է նոյն իսկ մայրաքաղաքներում, թէեւ ոչ այն չափով, որքան գաւառական այդ յետ ընկած քաղաքներում։ Սակայն դժբաղդաբար այն փոքրիկ ծանօթութիւնները որ ունին Հայերի մասին, քաղուած է այնպիսի պղտոր աղբիւրներից, որ չատ էլ հաճելի չէ մեր ինքնասիրութեան լսել նրանց։

Կազելսկ մի փոքրիկ քաղաք է, ըստ մեծի մասամբ փայտաշէն տներով։

Բուն ռուսական քաղաքների մի գլխաւոր յատկանիշն է եկեղեցիների եւ աղօթատների անհամար բազմութիւնը։ Առաջին անգամ երբ Ռուսը մտնում է տուն, լինէր այդտեղը պաշտօնատուն, գրասենեակ, բնակարան, հիւրանոց, վաճառատուն, միեւնոյն է. նա առաջ նայում է սենեակի անկիւններին եւ գտնելով նրանից մէկում կախուած սուրբի պատկերը, լայն խաչակնքում է երեսը եւ յետոյ բարեւում եղողներին կամ նստում գործի։ Նոյնը եւ որ եւ է բան ուտելու կամ խմելու ժամանակ։ Սկսած մեծատուն ապարանքներից մինչեւ յետին գիւղացու խրճիթը, որքան էլ նա աղքատ լինէր, որքան էլ զուրկ կահկարասիքից, այնուամենայնիւ տան սենեակներից մէկի կամ նոյն իսկ բոլորի անկիւններում կը գտնենք որ եւ է սուրբի պատկեր։ Այդ պատկերները մեծ մասամբ լինում են Աստուածածնինը եւ կամ Նիկողայոս Սքանչելագործինը, որին Ռուսները պաշտում են ջերմեռանդութեամբ։

Զնայելով ռուս ժողովրդի այդ բարեպաշտութեան, երեւում են այնուամենայնիւ բուն ժողովրդի մէջ երբեմն ֆանատիկոս մարդիկ, որոնք քարոզում են նրանց մէջ զանազան աղանդներ։ Եւ միամիտ ու տգէտ ամբոխը չատ անգամ հետեւում, լսում է նրանց։ Կառավարութեան բոլոր ջանքերը խեղդելու, սահմանափակելու այդ աղանդների ծաւալումը, չատ անգամ անօգուտ են անցնում եւ նոյն իսկ առիթ են տալիս աւելի ընդարձակ չափերով նրանց տարածուելու եւ մեծանալու։

Անդրկովկասի բոլոր նահանգները այս րոպէս լիքն են զանազան դաւանութիւններին պատկանող աղանդների անհագին բազմութեամբ, որոնց կառավարութիւնը հեռացրել է մայր երկրից։

Բագւում ապրում են մեծ թւով «Սկապեցներ»։ Այդ աղանդին պատկանող անդամները, որպէս զի հեռու մնան աշխարհային ցանկութիւններից իրենք իրանց զրկում են ծննդական գործարաններից։

Կարսի գաւառը եւ Երեւանեան նահանգը լիքն են «Մալականներով» եւ «Դուխաբորներով»։ Մալականների մի մասը դաւանում են հրէական օրէնքները եւ պահում են չաբաթ օրը սրբութեամբ։

Ինչ վերաբերում է «Դուխաբորներ»ին, դա մի չափէ դուրս հետաքրքրական աղանդ է, որ իր քարոզութեան մի կէտով բաւականին գլխացաւանք պատճառեց կառավարութեան եւ անհագին խօսակցութեան առարկայ դարձաւ ռուս մամուլի մէջ։

Նրանց մասին կը խօսիմ յաջորդ նամակով։

ԱԲԷԼ ԱՊՐԷՍԵԱՆՑ

—)(2)(—

ՎԵՐՋԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՍ

Միւրէֆթէէն Էրտէկ.— Միւրէֆթէ գիւղաքաղաք մըն է՝ 8-900 տուն բնակիչով, գրեթէ ամբողջովին յոյն. նշանաւոր է իր այգիներով, որոնցմէ կը պատրաստէ ընտիր օղի ու գինի։ Պոլսոյ մէջ համբաւոր է Միւրէֆթէի օղին, որ արուեստական ալքոլ չի պարունակեր եւ կ'ըսուի ոսմա։ Միւրէֆթէ բնական նաւահանգիստ չունի, ինչպէս չունին Մարմարայի ափերուն վրայ գտնուող բազմաթիւ քաղաքներ ու գիւղեր. այս վիճակը բաւական դժուարութիւն կը պատճառէ շոգենաւերուն, իրենց ապրանքները պարպելու եւ բեռցնելու համար։ Մանաւանդ ծովը ալեծուփ եղած ատեն, ճամբորդները չատ նեղութիւն կը կրեն, եզերքին մօտենալու։ Գինիի խոշոր տակառները, զորս շոգենաւը բեռցուց, նետեցին ծովուն մէջ եւ նաւակներու ետեւէն քաշքշելով մօտեցուցին շոգենաւին։ Երկու ժամէն բեռը բեռցուած էր եւ Վոլկան իր երեսը կը դարձնէր դէպի հարաւ, Ասիական եզերքը Մարմարայի։

Օդը սքանչելի է, արեւմտեան զեփիւռը միշտ կը փչէ եւ կը մեղմացնէ կիզիչ ճառագայթները արեւին. շոգենաւը գրեթէ չի տատանիր եւ կամրջակին վրայ պըտոյտը մասնաւոր հրապոյր մը ունի այդ օրը։ Կը մտնենք Մարմարայի պզտիկ Արշիպեղագոսին մէջ. երկու կողմ ժայռերու եւ լերկ բլուրներու կողեր կ'երեւան ցանուցիր։ Պզտիկ նեղուցներէ կ'անցնինք, մերթ աջ, մերթ ձախ դառնալով. այդ կղզեակներուն վրայ տակաւին բնակութիւն մը կենդանութեան նշան մը չի տեսնուիր։ Հեռուէն կը ցուցնեն ինծի Աւշա Ատան որուն բաց կարմիր կողերուն վրայ բուսականութեան հետք չկայ։ Քիչ առնէն մեծ ու երկար կղզի մը աջ եզերքէն կը քերենք։ Սպիտակ երկյարկանի տուներու չարք մը երեւան կ'ելլէ. ամէնքն ալ բաց սրահներ ունին դէպի արեւելք նայող։ Մարմարա կղզին է, հին Պրոկոննէսը, նշանաւոր իր ճերմակ ու գունաւոր Մարմարիոնով. անոնցմով հին դարերէ ի վեր Կ. Պոլսոյ հոյակապ չէնքերը կառուցուած են։ Արեւը մարը մտնելու վրայ է, երբ կը հասնինք Գարաբաշի փոքրիկ թերակղզիին արեւմտեան խաղաղ ու պզտիկ ծովախորշը, Էրտէկի նաւահանգիստը։ Ռոտոսթոյէն անդին, Մարմարայի հիւսիսային արեւմտեան ափերուն վրայ գտնուող նաւահանգիստները, Ղանոս, Միւրէֆթէ, Հարքէօյ իրենց ցամաքային գիւղախմբերով. Մարմարայի արեւմտեան պզտիկ Արշիպեղագոսը եւ Էրտէկ, այդ գործունէութեան կեդրոններ են։ Բնակիչներուն գլխաւոր զբաղումն է պատրաստել գինի, օղի եւ գոնեաք։ Էրտէկի մէջ Բոմպոնի գոնեակը հանրածանօթ է Պոլսոյ, Ռումելիի եւ Մարմարայի բովանդակ եզերքին վրայ. այս գոնեաքը յաւակնութիւն ունի մրցելու յոնիական Մեթաքսային հետ։ Բնակիչներուն մեծ մասը Յոյներ են, այս գիւղախմբերուն. հանդարտաբարոյ եւ աշխատասէր մարդիկ ընդհանրապէս. Պոլսական արդուզարդը որ իրենց մէջ մտած է, չատ կը վայլէ գեղացի իգական սեռին, որ յոնիական նուրբ գեղեցկութեամբ օժտուած է մեծ մասով։ Շագանակագոյն մազերը եւ նուրբ ճերմակ մորթ մը, կապոյտ աչքեր, չատ անդամբարակ ու վայելչաձեւ իրան մը, յատկանիշները կը կազմեն իրենց գեղեցկութեան։ Այս Յոյները ունին առ հասարակ միամիտ ու մաքուր բարքեր։ Տուները կը բաղկանան պզտիկ ու ցած սենեակներէ, երբեմն դուրս ցցուած մասերով։ Ներքին զարդարանքը այս սենեակներուն կը կազմեն մէկ կամ երկու հայելի, դրուած պարզ սեղաններու վրայ եւ շրջապատուած բնական չոր ծաղիկներով ու խոտերով։ Պատերը տեղ տեղ ծածկուած կ'ըլլան չուխայի կտորուանքներէ շինուած եւ գոյնզգոյն դերձանով բանուած գորգի կտորներով, որոնց վրայ անպատճառ մէկէ աւելի խամրած լուսանկարներ, ընտանիքին անդամներն ու պարագաները կը յիշեցնեն դիտողին։ Մաքրութիւն չատ փնտռելու չէ. փողոցները նեղ են եւ աղտոտ ջուրեր կը վազեն, տուները ընդհանրապէս մթին բակեր ունին, աղտոտ արտաշնչութիւններով հոտաւորուած։

Այս ափերուն վրայ, չաբաթը երեք անգամ չարունակ կանոնաւոր երթեւեկ հաստատած են Ռուսական անանուն Ընկերութեան եւ Յունական ընկերութեան մը շոգենաւերը։ Առաջինները փոքր, կոկիկ, մաքուր, ճամբորդներուն բաւական հանգստաւէտութիւն կու տան, իրենց Ա. եւ Բ. զամարաններովը. երկրորդները աւելի փոքր են, նեղ, եւ աղտոտ, այնպէս որ կը կարծես թէ Նաւապետէն սկսած մինչեւ հնոցպան, առագաստանաւերէ փոխադրուած նաւաստիներ են, որ շոգենաւի մաքրութեան վրայ գաղափար չունին։

Մախսուսէն հազիւ չաբաթը մէկ անգամ կը հանդիպի. իսկ Աւստրիական Լոյտը, տասնհինգ օրը անգամ մը Կէլիպոլու-Ռոտոսթոյի գիծով կը քերէ այս ափերը։ Անոնցմէ զատ կը գտնուին բազմաթիւ առագաստանաւեր, 100-120 թօնօ տարողութեամբ, որ կը շինուին Միւրէֆթէի մէջ, Էրտէկ, տեղացի վարպետներու ձեռքով։ Շոգենաւերու օրը օրին բազմանալը տակաւին արգելք մը չէ եղած այս հնադարեան առագաստանաւերու գործածութեան, որ ամբողջ Մարմարայի ափերուն վրայ երթեւեկելէ զատ, մինչեւ Իզմիր եւ միջերկրականի Արշիպեղագոսը կ'այցելեն, տեղական բերքեր՝ ձիթապտուղ, ձիթաիւղ, ըմպելիք, պտուղներ, տաղձ եւ արմտիք փոխադրելով։

ԳԱԼՈՒՍՏ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ
(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզ երկուշաբթի օրուան իր թիւին մէջ սապէս կը խօսի զինուորական կացութեան վրայ.

«Բաց ի Մէյֆքինկի տեւական մեկուսացումէն, կացութիւնը կարելի է բոլորովին գոհացուցիչ նկատել։ Բազմաթիւ Օռանժցիներ հանդարտութեամբ իրենց ագարակները կը վերադառնան և պատերազմը շարունակելու միտք չունին։ Այդչափ ընդարձակ երկրի մը խաղաղեցումը բնականաբար շատ ժամանակի կարօտ է, բայց երկաթուղի մը արդէն կանոնաւորապէս կ'երթեւեկէ Բարեյուսոյ Գլուխին և Պլէօմֆօնթէյնի մէջտեղը։ Պլէօմֆօնթէյնի պանքաներն ալ նորէն բացուած են հանրութեան։ Յայտնի է թէ, զինուորական գործողութեանց շարունակութեանը համար, շատ մեծ առաւելութիւն մը պիտի ըլլայ Օռանժի թէ՛ քաղաքական և թէ զինուորական խաղաղեցումը։ Պէտք է պատրաստ ըլլանք նոր և տաժանելի ճակատամարտներու։ Թրանսվալցիներու ընդդիմութիւնը իրենց երկրին վրայ միայն պիտի ջախջախուի։ Հարաւային Ափրիկէի մէջ մեր զինուորներուն թիւը հետզհետէ կ'աւելնայ և անոնց կազմակերպութիւնը օր օրի կը բարւոքի։ Մեր զինուորները ունին ընդհանուր հրամանատար մը որուն վրայ կատարելապէս վստահ են. նաեւ փորձառութիւն ստացած են պատերազմի տաժանելի դպրոցէն։ Առ այժմ Լորտ Ռոպէրթս ամէնէն աւելի ձիու, հագուստի և կօշիկի պէտք ունի։ Կը յուսանք թէ կարելի եղածին չափ փութով պիտի ստանայ իր այդ ուզածները։»

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզ երկուշաբթի օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրները հրատարակած է.

Մէյֆքինկ, 14 մարտ.— Համեմատաբար հանդարտ շաբաթէ մը ետքը, որուն միջոցին կը կարծէինք թէ թշնամին հիւսիսային կողմը քաշուած է՝ Բըլմըր գնդապետին յառաջացման արգելք ըլլալու համար, Պօէրները նորէն գործի սկսան։ Գնդապետը Լօպացի կը գտնուի։ Կացութիւնը, սակայն, անփոփոխ է։ Յառաջապահ մարտկոցներուն պատճառաւ թշնամին չի կրնար մօտենալ և ո և է յարձակում փորձել։ Պաշարուածներու ցեղը յաջողեցաւ Պօէրներուն յառաջապահ դիրքերուն վրայ յարձակիլ, յափշտակել անոնց արջառները և քանդել Ծոքալթրիի ամրոցը։ Պօէրները, սակայն, ետ մղեցին բնիկները, երբ Սնիմէնի վրայ կը յարձակէին։ Պաուէն-Բուէլ գնդապետը յանձնաժողով մը կազմեց՝ բնիկներու մասին քննութիւն կատարելու համար։

Տուրպան, 24 մարտ.—Պօէրները՝ Բրէթորիա գտնուող անգլիացի գերիներուն հետ առաջուընէ աւելի լաւ կը վարուին, և սպաները գանգատելու բան մը չունին։ Ուաթէրվալի մէջ երեք հազար հոգիէն աւելի կան։ Բաւականէն աւելի հաց կը ստանան և շաբաթը մէկ լիպրա միս։ Վիրաւորները շատ լաւ կը դարմանուին։ Ապաքինածները, զինուորական ու ոչ-զինուորական գերիները միւսներէն աւելի աղէկ սնունդ կը ստանան։ Ուաթէրվալի մէջ աղտոտութիւն տիրելուն և խոնաւութեան պատճառաւ հիւանդութեան բազմաթիւ դէպքեր կը պատահին։ Վերջին անգամ գերի բռնուած Անգլիացիները միւսներուն իմաց տուին բրիտանական յաղթութիւնները։ Գերիներուն բարոյական վիճակը խիստ գոհացուցիչ է։ Գերիներէն զատ շատ Անգլիացի չկայ Թրանսվալի մէջ։ Տակաւին հանքերուն մէջ աշխատող Անգլիացիները արտաքսուեցան։

Հէրշէլ, 24 մարտ.—Պրապանթ զօրավարին զօրաբաժնէն հարիւր չափ ձիաւորներ Լէտիկըի հասան զէնքերը ու ռազմամթերքները առնելու համար։ Քանի մը ապստամբներ ձերբակալեցին։ Ութ օր Լէտիկըի պիտի մնան։ Ձերբակալութեանց հետեւանքով զէնընկէցներուն թիւը աւելցաւ։ Անգլիացիները ամէն կողմ խուզարկութիւն կը կատարեն զէնք գտնելու համար։ Զրոյց կայ թէ քիչ ատենէն բազմաթիւ զինուորներ պիտի գրաւեն Լէտիկըին։

Պրիցքաուն, 25 մարտ.—Լորտ Քիչնէր մաս մը զինուորներ Քէնհար ղրկելէ վերջը, Տէ Ար վերադարձաւ։

Բարեյուսոյ Գլուխ, 24 մարտ.—Աղերսագիր մը կը պատրաստուի՝ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի ներկայացնելու համար։ Կը խնդրուի կազմել յանձնաժողով մը որ զբաղի՝ Անգլիոյ հաւատարիմ մնացած բնիկներուն հատուցման պահանջումներու խնդրովը։ Պօէրները փճացուցած են ատոնց ստացուածքները։ Անհրաժեշտ կը դատուի օգնել պատերազմի այդ զոհերուն, երբ դադրի պատերազմը, վասն զի Անգլիոյ հաւատարիմ մնացած բնիկները ուտելիք պիտի չգտնեն։

Քիմպըրլի, 25 մարտ. — Պիքոնսֆիլտի մէջ, Քիմպըրլիի մօտ, մեծ միթինկ մը գումարուելով սա բանաձեւը քուէարկուեցաւ միաձայնութեամբ.

«Միթինկը կատարելապէս համամիտ է Լորտ Սոլզպէրիի կտրուկ պատասխանին զոր տուաւ երկու նախագահներու սխալ յայտարարութեանց և անընդունելի առաջարկութեանց։ Միթինկին կարծիքը, անցեալին ու ապագային գիտակցութեանը վրայ հիմնուած, սա է թէ տէրութեան և գաղթավայրերուն օգտին համար երկու հանրապետութիւնները պէտք է դադրին գոյութիւն ունենալէ և անոնց երկիրը հարկ է միացնել բրիտանական տէրութեան։»

Այս բանաձեւը յատկանշական է, վասն զի կը չէզոքէ հարաւային Ափրիկէի մէջ Անգլիոյ հաւատարիմ մնացողներուն կարծիքը։

Ռուէավիլլ, 24 մարտ.—Օլիվիէ հրամանատարը, բազմաթիւ զինուորներով և 15 թնդանօթներով, Լէտիպրանտի հիւսիսային կողմը կը գտնուի։ Պօէրներու պաշար և այլն փոխադրող կարեւոր խումբ մը տեսնուած է որ Պազութոլանտէն դէպ ի Քրօքլան կ'երթար։ Կը յուսացուի որ Ֆրէնչ զօրավարը կտրէ ատոնց ճամբան։

Ուօրէնթըն, 24 մարտ.—Այսօր կէսօրին փոքրաթիւ Պօէրներ դէպ ի գետը յառաջացան նպաստաւոր դիրք մը գրաւելու համար. բայց Անգլիացիները, տեսնելով անոնց շարժումը սկսան կրակ տեղացնել հեռուէն, որով Պօէրները չյաջողեցան։

Կալկաթա, 25 մարտ. — Ելմտացոյցին կցուած յիշատակագիրէ մը կ'երեւայ թէ Հնդկաստան գտնուող անգլիական զինուորներուն թիւը սովորականէն 7-8000 պակաս է և այնպէս պիտի մնայ մինչեւ վեց ամիս։ Այս պարագան չի համապատասխաներ Երեսփ. Ժողովին մէջ, անցեալ փետրուարին, պատերազմական նախարարութեան խորհրդական Պ. Ուինտէմ ըրած այն յայտարարութեանց թէ Հնդկաստանի անգլիական զինուորներուն թիւը պիտի գտնէ իր սովորական քանակութիւնը։ Քոլէն զօրավարին մէկ տեղեկագրին համաձայն, Հնդկաստանի բանակէն հարաւային Ափրիկէ ղրկուած են 8000 սպայ ու զինուոր, 8000 բնիկ, իբրեւ օժանդակ, 6,700 ձի, 1,600 ջորի, 100,000 կտոր ձմեռուան հագուստ, 40,000 պայուսակ, 40,000 հողագոյն համազգեստ, 45,000 գլխարկ, 70,000 զոյգ կօշիկ, 2,500 ձիու կազմած, 500 ջորեպան և 2000 ջրկիր։

ՕՏԱՐԱԶԳԻ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐԸ

Թրանսվալի կառավարութիւնը փութով կամաւոր կը գրէ ամէն կողմ։ Ամէն ամիս 4-500 Եւրոպացիներ Լուրէնսօ-Մարքէզէն կ'անցնին Թրանսվալ երթալով Պօէրներու բանակին մէջ ծառայելու համար։ Շոգենաւեր ամէն շաբթու կամաւորներ կը տանին Պօէրներուն համար։

ԱՖՐԻՔԱՆՏԵՐՆԵՐԸ

Լէտիսմիթէն ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լորտ Ռոպէրթսի յայտարարութիւնը հոն հրատարակուելով շատ քննադատուեր է։ Կը կարծուի թէ մեծ դժգոհութիւն պատճառած է Անգլիոյ հաւատարիմ մնացած բնիկներուն, որոնք այնպէս կ'ենթադրեն թէ Լորտ Ռոպէրթս բարոյապէս յանձն առած է, պատերազմէն ետքը պաշտպանել կեանքը ու ինչքը այն ապստամբներուն որոնք զէնընկէց ըլլան և ժամանակին իրենց տեղերը դառնան։ Թայմզ այդ հեռագրին վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ Լորտ Ռոպէրթսի յայտարարութիւնը սխալ հասկցուած է, վասն զի ոչ թէ ապստամբներուն այլ Օռանժցիներուն համար է որոնք խաբուած են Օռանժի կառավարութեան կողմէ։ Այդ յայտարարութիւնը արդէն լաւ արդիւնք մը տուած է։ Գալով ապստամբներուն, կ'ըսէ Թայմզ, մանաւանդ պետերը, պէտք է խիստ պատիժ մը ենթարկուին, որովհետեւ աններելի ոճիր մը գործած են։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Տուրպանէն մարտ 25 թուականով անգլիական հեռագիր մը սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.

«Մօտոյդ աղբիւրներէ առնուած լուրերու նայելով, Բրէթորիայի իշխանութիւնները լաւ գիտեն թէ վերջ ի վերջոյ պիտի յաղթուին, բայց կը խորհին թէ չորսէն մինչեւ վեց ամիս պիտի կրնան դիմանալ. հաստատապէս կը կարծեն նաեւ թէ մինչեւ այն ատեն օտար միջամտութիւն մը պիտի ստիպէ Անգլիան նպաստաւոր պայմաններ առաջարկելու, մանաւանդ երկու հանրապետութեանց անկախութիւնը։ Պօէրները կը յուսան թէ Գերմանիա ու Մ. Նահանգները պիտի միջամտեն։ Այդ միջամտութիւնը փութացնելու համար է որ երեք պատուիրակներ ղրկեցին Եւրոպա։ Պօէրներու պետերը որոշած են պաշտպանողականի վրայ միայն Քրօնշթատի մէջ, Վալ գետին վրայ և ուրիշ կէտերու մէջ։ Իրենց դիմադրութեան վերջին կէտը պիտի ըլլայ Բրէթորիայի պաշտպանութիւնը, զոր պաշարման մը դէմ դնելու վիճակին վերածած են։ Բրէթորիայի ամրոցներուն մէջ գտնուած քանի մը թնդանօթներ նշանառութեան փորձերու կը գործածուին։ Մայրաքաղաքին մօտերը ականներ դրուած են։ Պօէրները Բրէթորիայի իրենց ամրոցներուն համար հեռուն արձակուող թնդանօթներու պէտք ունենալով, պիտի աշխատին ատոնք թշնամիին ձեռքը չթողլու, ուրիշ բան է եթէ յանկարծակիի գան։ Պօէրներուն մեծամասնութիւնը տեղեկութիւն չունի կացութեան ծանրութենէն. թէեւ այսչափ երկար ատեն իրենց ագարակներէն հեռու մնալու համար ձանձրացած են, սակայն արիութեամբ կը կռուին իրենց անկախութեանը և իրենց ստացուածքներուն համար։ Պօէրները կատարելապէս համոզուած են թէ վերջնական յաղթութիւնը իրենց կողմը պիտի ըլլայ։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 29 մարտ.—Քիմպըրլիէն մարտ 28 թուականով կը հեռագրեն Ռէօթէրի.—Երէկ ամբողջ օրը բուռն ճակատամարտ մը կատարուեցաւ Ուօրէնթընի մօտ (Ուօրէնթըն ըլլալու է), ուր բազմաթիւ Պօէրներ կը գտնուէին։ Զինուոր մը վիրաւորուեցաւ։ Շատ մը ձիեր ու արջառներ բռնուեցան։

—Պօէրները յարձակողականի սկսան։

—Զօրավար Պօթա յաջորդ կարգուած է վախճանեալ Ժուպէռ զօրավարին։ Թայմզ կ'ըսէ թէ Ժուպէռի մահը անդարմանելի կորուստ մըն է, վասն զի անիկա միայն կրնար յաջողցնել հաշտութեան կնքումը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Դիւանագիտական միջադէպ մը.—Պէրլինէր Թակէպլաթ հետեւեալը կը գրէ.

«Բետերսպուրկի արքունական վերջին պարահանդէսին մէջ պատահած դառն միջադէպ մը հաւանօրէն պատճառ ըլլայ տեղւոյն գերման դեսպան Ռատոլին իշխանին ետ կանչուելուն։ Ահաւասիկ ինչ պարագաներու մէջ տեղի ունեցաւ այդ միջադէպը.

«Վլատիմիր մեծ դուքսը, ընթրիքի ատեն ուզեց թեւը առնել տիկին մը՝ ճաշասրահ առաջնորդելու համար։ Տիկինը պատասխանեց թէ գերմանական դեսպանատան պաշտօնեաներէն մէկին խօսք տուած է արդէն։ Ասոր վրայ մեծ դուքսը կատակի համար ըսաւ. «Ուրիշ անգամ աւելի խոհեմ եղէք, վասն զի գերման դիւանագէտի մը չափ ձանձրոյթ պատճառող բան չկայ։» Այս խօսքը բերնէ բերան տարածուելով մինչեւ գերման դեսպան Ռատոլին իշխանին ականջը հասաւ։ Ասոր վրայ դեսպանը, եղած խօսքին կատակ ըլլալը նկատողութեան չառնելով դիտողութիւններ ըրաւ Վլատիմիր մեծ դքսուհիին՝ (որ Գերմանացի է) ամուսնոյն ընթացքին համար։ Մեծ դքսուհին քիչ մը խստութեամբ պատասխանեց դեսպանին ըսելով. «Ես հոս գերմանացի իշխանուհի չեմ, այլ ռուսական մեծ դքսուհի։» Արտաքին գործոց նախարար Մուրավիէվ կոմսը աշխատեցաւ կարգադրել այդ ցաւալի գործը և յորդորեց Ռատոլին իշխանը որ ներողութիւն խնդրէ մեծ դքսուհիէն, բայց այս վերջինը չուզեց ընդունիլ։ Գերմանիոյ դեսպանը յայտարարեց թէ կը մերժէ անոր հետ դէմ առ դէմ գալու։ Արդարեւ ֆրանսական դեսպանին կողմէ տրուած երեկոյթին Ռուսիոյ կայսերդաստանի ամբողջ անդամներէն Վլատիմիր մեծ դքսուհին միայն բացակայ էր։ Բետերսպուրկի բարձր դասը երկար ատենէ ի վեր աղէկ չէ Ռատոլին իշխանին հետ։»

Պէրլինէն կը հեռագրեն Տեպաի թէ չի կարծուիր որ Ռատոլին իշխանը ետ կանչուի։

Բետերսպուրկէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վլատիմիր մեծ դքսուհին՝ իր աղջկանը հետ՝ կիրակի օրը Բարիզ ուղեւորեր է, ուրկէ Պոլիէօ պիտի երթայ։

ՊԷՐԼԻՆԷՆ առջի օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ելմտացոյցի խորհրդարանական յանձնաժողովը յառաջիկայ ապրիլ 25ին յետաձգեր է նաւատորմին յաւելման ծրագրին վիճաբանութիւնը։

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովին մէջ, առջի օրը, Պ. Պալֆուր ծանոյց թէ Նորֆօլքի դուքսը հրաժարած է։ Հրաժարականը ընդունուեցաւ։

ՊԷԼԿՐԱՏԻ ԶԵՂԾՈՒՄԸ — Պէլկրատէն հինգշաբթի օրուան թուականով հեռագրի մը նայելով Պ. Թավչանովիչ որ 40 հազար ֆր. արժողութեամբ պահեստի բաժեթուղթեր գողցած է, վարիչներէն մէկին փորագրուած ստորագրութիւնը գործածեր է։ Քննութիւնը կը շարունակուի։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ.— Հռոմէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ.— Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովը, ընդդիմադիրներու յարուցած սաստիկ աղմուկին և կռիւներ ու աջակողմին ծափահարութեանց մէջտեղ, ընդունեց նախարարապետ Բէլլու զօրավարին առաջարկութիւնը որ է առժամաբար դադրեցնել Պ. Քամպէ-Տիների բանաձեւին վիճաբանութիւնը, շաբաթ օրը վիճաբանիլ և ապրիլ 3ին ձեռնարկել խորհրդարանական յանձնաժողովին առաջարկութեանց քուէարկութեանը՝ Երեսփ. Ժողովին ներքին կանոնագիրը փոխելու խնդրին համար։ Ծայրագոյն ձախակողմին յարուցած աղմուկին հետեւանքով, նիստը վերցուեցաւ։ Ընդդիմադիրները և ծայրագոյն ձախակողմը բանաձեւեր քուէարկեցին, խստիւ բողոքելով այսօրուան նիստին մէջ եղածին համար։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ քաղաքապետութեան խորհուրդին անդամներէն երեսունըութը հրաժարած ըլլալով, նոր ընտրութիւն մը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Երեսփ. Ժողովը կը շարունակէ գաղթային բանակ մը հաստատելու ծրագրին վիճաբանութիւնը։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԱՔՍԵՐԸ.—Ռուսիոյ ձեռնհաս իշխանութիւնը մաքսային նոր օրէնքի մը ծրագրին ուսումնասիրութեամբը կը զբաղի։ Մաքսային ձեւակերպութիւնները կարելի եղածին չափ պիտի պարզուին նաեւ պիտի զեղչուին ներածուած ապրանքներէն առնուած յաւելուածական ծախքերը։

ԱԹԷՆՔԷՆ առջի օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Յունաստանի Նախարարապետը Երեսփ. Ժողովին ներկայացուցեր է Պիրէօսէն Լարիսա ու մինչեւ սահմանագլուխ շինուելիք երկաթուղիին վերաբերեալ պայմանագրութիւնը։ Արտօնատէրերը հելլենական ընկերութիւն մը պիտի կազմեն՝ շինութեան ու շահագործման համար՝ տասը միլիոն ֆր. դրամագլուխով։ Կառավարութիւնը, շինութեանց ծախքերուն համար, 43 միլիոն ոսկեդրամ ֆր.ի փոխառութիւն մը շրջաբերութեան պիտի հանէ, 98 տարիէն հատուցուելու պայմանով և միջազգային քոնթրոլին երաշխաւորութեամբ։ Անգլո-Ֆրանսական դրամատէրներու խումբը պիտի վճարէ ամբողջ դրամագլուխը և գնած է բոլոր պարտաթուղթերը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Սոֆիայի աւստրօ-հունգարական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Միւլլէր, չորեքշաբթի օրը ներկայացաւ Ֆէրտինանտ իշխանին։ Իրիկուան իշխանական պալատան մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ ընդհանուր հիւպատոսին։

—Զրոյց կայ թէ առեւտրական ու երկրագործական նախարար Պ. Նաչեվիչ և ելմտական նախարար Պ. Թէնէվ հրաժարած են,

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Թէեւ Բէքինէն ու Շանկայէն առնուած վերջին լուրերու նայելով Չինաց մէջ հետզհետէ կը տարածուի օտարներու դէմ թշնամութիւնը, սակայն դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կը հաւատուի թէ առայժմ պատճառ մը չկայ որ տէրութիւնները նաւային ցոյց մը ընեն Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Ամերիկեան մարտանաւ մը Թաքու ղրկուիլը՝ մօտաւոր վտանգի մը նշան չի համարուիր, կ'ըսէ Պէրլինէն առնուած վերջին հեռագիր մը։ Որչափ մեծ ըլլայ չինական խնդրին կարգադրութեանը մասնակցելիք տէրութեանց թիւը, այնչափ մեծ պիտի ըլլայ Չինաց բաժանման հաւանականութիւնը։ Պէրլինի հեռագիրը կը յարէ թէ ամերիկեան մարտանաւը եթէ Քիաօ-Չէու այցելէ, հոն բարեկամաբար պիտի ընդունուի Գերմաններուն կողմէ, բայց նաւային ցոյց մը տակաւին որոշուած չէ։

ՍՈՎԸ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ. — Հնդկաստանի փոխարքայ Լորտ Քըրզըն ծանոյց Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի թէ երախտագիտութեամբ պիտի ընդունի սովեալներուն համար Մ. Նահանգաց կողմէ ըլլալիք նպաստները։

ՓՈԿԵՐՈՒ ԱՌԱՏՈՒԹԻՒՆ. — Նիւ Փաունտլէնտէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ փոկերու որսորդութիւնը այս տարի շատ առատ է։ Չորս նաւեր լեցուած են և տասներկու ուրիշ նաւերու ալ կը սպասուի։ Կ'ենթադրուի թէ այս տարի 350,000 փոկ պիտի որսացուի, թիւ մը որ երկար ատենէ ի վեր տեսնուած չէր։

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց հանդիսաւոր արարողութեամբ և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայսերական պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը ու առաջին թարգմանը՝ իրենց ընտանիքներով, Ռուսիոյ դեսպանատան նաւային կցորդը ու պահականութեան հրամանատարը, երկրորդ թարգմանը, դեսպանին եղբօր աղջիկը՝ Օր. Զինովիէվ, Իտալիոյ դեսպանատան նաւային կցորդը ու պահականութեան հրամանատարը, ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդը ու կինը, ամերիկեան դեսպանատան գործակատարը, պուլկարական գործակատարը, Ֆրանքֆուրթէր Ցայթունկի թղթակիցը, Կ. Պոլսոյ քարափներու տնօրէն Պ. Կռանէ և հարիւր քանի չափ օտարազգիներ։ Ներկաներէն ոմանք սեղնակալետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ հանգստեան կոչուած զինուորականներու և վախճանեալ զինուորականներու այրիներուն ու որբերուն ամսաթոշակները կանոնաւոր կերպով չեն վճարուիր և յապաղումներու կ'ենթարկուին, հրամայեց որ այդ ամսաթոշակները ժամանակին ու կանոնաւորութեամբ հատուցուին։

ՍԵՐՊԻՈՅ Նախորդ դեսպանը ու Տիկին Նովաքովիչ երէկ իրիկուն եւրոպական կառախումբով Պէլկրատ ուղեւորեցան։ Մեծ եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները և Սերպիոյ դեսպանատան պաշտօնեաները Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթ մաղթեցին։

—Յունաց Ս. Պատրիարքը երէկ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Պ. Նովաքովիչի։

—Նոր դեսպան Պ. Միլեթովիչ մօտերս մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ և մինչեւ այն ատեն զինուորական կցորդ Բէթրովիչ գնդապետը դեսպանատան գործերը պիտի վարէ՝ իբրեւ գործակատար։

—Աւստրիոյ, Յունաստանի ու Սեւ Լերան դեսպանները և պուլկարական գործակատարն ալ երէկ Սիրքէճիի կայարանը երթալով, ողջերթ մաղթեցին Պ. Նովաքովիչի։

ԹՈՒՐՔ-ՀԵԼԼԷՆ հիւպատոսական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովին առջի օրուան նիստին մէջ կարդացուեցաւ օսմ. պատուիրակներուն կողմէ վերաքննուած ծրագիրը։ Վերջնական որոշում մը տրուելէ առաջ երկու նիստ ալ տեղի պիտի ունենան։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի խառն ժողովին մէջ որ երէկ գումարուեցաւ Տ. Կոստանդիանոս Պատրիարքին նախագահութեամբ, Եանքօ էֆ. Վիթինոս խառն ժողովին անդամ ընտրուեցաւ, փոխանակ Պ. Եորկիատիսի որ հրաժարած է։ Բարենպատակ հաստատութեանց հոգաբարձութեան անդամ ընտրուեցաւ Պ. Զ. Զիսի, Տոքթ. Սմիթիս և Պ. Խարալամպօ Լակոս։

ՀՐԵԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Ռումանիայէն վտարուած հրեայ ընտանիքներ Կալացէն շոգենաւ նստեր են Կ. Պոլիս գալու համար։ Ասոնք Անատոլուի նահանգներուն մէջ բնակութիւն պիտի հաստատեն։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ կը գրեն թէ այս տարի ձմեռը թէեւ շատ թեթեւ անցած է, սակայն հիմա յորդահոս անձրեւ կը տեղայ ամէն կողմ, որով դաշտային աշխատութիւն կատարել կարելի չըլլար։ Կը վախցուի թէ պտղատու ծառերը մեծապէս վնասուած ըլլան։ Կարօտ երկրագործներու ամէն տեսակ օգնութիւն ըլլալէ զատ Մնակեան թատերախումբն ալ նոյն նպատակով ներկայացում մը տուեր է կուսակալին հովանաւորութեամբ։ Հարիւր լիրանոց ոսկիի հասոյթ գոյացեր է։

ՍԿԻՒՊ ղրկուած կայս. թիկնապահ Էտհէմ ու Սաատ փաշաները իրենց պաշտօնը աւարտած ըլլալով առջի օրը Կ. Պոլիս վերադարձան։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիւը քսան եգիպտական ոսկի նուիրեց Գահիրէի Յունաց բարեգործական Ընկերութեան և 20 ոսկի՝ Մարոնիներու բարեգործական Ընկերութեան։

— Եգիպտական կառավարութիւնը հանրային պարտքի սնտուկէն 40,000 ոսկիի վարկ մը ուզեց Քասր էլ-Նիլի թանգարանին կառուցումը աւարտելու համար։ Այդ շէնքին ամբողջ ծախքը պիտի ըլլայ 219,000 անգլիական ոսկի։

ՏԵՏԵԱՂԱՃԻ կեդրոնական գաւառակին քաղաքներու գիւղերու կարօտ երկրագործներուն 93,300 ղրուշի փոխատուութիւն մը եղած է երկրագործական պանքայէն։

ՍՊԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐՈՒ տուրքը աճուրդի դրուելէ ետքը 832,500 ղրուշի մնացեր է վաճառական Իսմայիլ էֆ.ի և Խալլուսի զատէ Հիւսնի պէյի վրայ։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը գրեց Քաղաքապետութեան, տեղեկագրել թէ Կ. Պոլսոյ և արուարձաններու ո՛րչափին մէջ տակաւին մուխթարի ընտրութիւն կատարուած չէ։ Քաղաքապետութիւնը ձեռնարկեց այդ հրահանգին գործադրութեանը։

ՀԱՍԱՆ ԹԱՀՍԻՆ ՓԱՇԱ, Գ. զօրաբանակին առաջին ֆէրիգը, երէկ իրիկուն իր պաշտօնատեղին՝ Սէլանիկ ուղեւորեցաւ։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ — Բերայի յոյն հասարակութեան երեւելիներէն Պ. Բէրիքլէ Սարաֆիտի Բերայի մէջ իր ունեցած քանի մը աբարթըմանները՝ Տիկին Զարիֆիի անունով թէվֆիք ինթիզալ ըրած է, պայմանաւ որ ինք ու քեռորդիները որչափ ատեն ողջ ըլլան, այդ աբարթըմաններուն հասոյթներովը ապրին, և իրենց մահէն յետոյ այդ կալուածները պատկանին Յունաց բարենպատակ հաստատութեանց։

ՊԻՂԱՅԻ մէջ հնութեանց պատուակալ պաշտօնեայ Էյուպ Սապրի էֆ. արտօնութիւն ստացաւ նոյն գաւառին մէջ հանքի խուզարկութիւն կատարելու։

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ գաղթականաց գետեղման ծախքին համար հաստատուած դրոշմաթուղթերու ցանկին մէջ թէեւ նշանակուած է որ անցագիրներու և թասքերաներու վրայ մէկ ղրուշնոց դրոշմաթուղթ պիտի փակցուի, սակայն ատոնք անձնականի կը վերաբերին, և հետեւաբար առեւտրական շոգենաւերու երթեւեկութեան անցագիրներուն հետ առնչութիւն մը չունին, որոշեց որ այս վերջինները նոյն դրոշմաթուղթին ենթակայ չըլլան։

ԳՈՆԵԱՅԻ Գարաղաճ գաւառակին Աֆշար գիւղախումբին քանի մը գիւղերուն մէջ, վերջերս տեղացած անձրեւներէն, տուներ ու այգիի պատեր փլեր են և ափիոնի ու արմտիքի հունձքերը վնասուեր են։ 2,800 արտավար արտեր ջուրերու տակ կը գտնուին տակաւին։ Մարդու և անասունի կորուստ չէ պատահած։

ԷՏԻՐՆԷԻ նահանգին կեդրոնական նախկին Բաշմաքճըզատէ Ջեւտէթ էֆ., որ շաբաթէ մը ի վեր հիւանդ էր, չորեքշաբթի իրիկուն մեռեր է։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ —Գայսէրիէն Լէվիտիս անուն ուսուցիչ մը նամակ մը գրած է թէ Երճիյաս լերան ստորոտը, Գայսէրիէն երեք ժամ հեռու, Սապօ գիւղին մէջ խուզարկութիւն մը կատարեր և հողէ ամանի կտորներ, մարդու ոսկորներով լեցուն ու կնքուած կարասներ, և այլն գտեր է, ուրկէ կը հետեւցնէ թէ Քրիստոսէ առաջ այդ տեղը քաղաք մը կար որ Երճիյասի հրաբուխ եղած ատենը կործանած է։

ԲԵՐԱՅԻ կառավարիչ Էնվէր պէյ, բժիշկներու խորհուրդով, այսօր Պէյլէք կը փոխադրուի, ուր ծովեզերեայ տուն մը վարձած է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ անոյշ նուշերու գինը բարձրացած է։

ՏԱՐԻՒՇՇԷՖԱԳԱՅԻ եօթը շրջանաւարտներէն չորսը՝ մաքսային վերատեսչութեան և երեքն ալ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան մէջ պաշտօնի կոչուած են՝ չորս հարիւրական ղրշ. ամսաթոշակով։

ՀԱՅԴԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ քարափին ու նաւահանգիստին ներքին կանոնագիրը ձեռնհաս պաշտօնարանին մատուցուեցաւ։

ԴԱՅԵԱԿՆԵՐ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց որ կարօտ ընտանիքներու մէջ եղած ծննդաբերութիւններու և կանացի ուրիշ հիւանդութիւններու դարմանման համար բժշկական վարժարանին և ոստիկանութեան նախարարութեան և Բերայի ու Սկիւտարի ոստիկանատուններու դայեակները երթան։

ՖԷՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆԻՆ համար գերման թերթ մը կ'իմանայ թէ մօտերս օրթոտոքսութիւնը պիտի ընդունի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութեան իտալական պատուիրակը նոյն վարչութեան գործառնութիւնները աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար ծրագիր մը պատրաստած է, որով կ'առաջարկէ գործերը իրենց կարեւորութեան համեմատութեամբ կարգերու բաժնել, նորանոր միջոցներու գործադրութեամբ հասոյթները աւելցնել, պաշտօնեաներուն համար հանգստեան թոշակ հաստատել, ևայլն։

ԲԷՇԻՔԹԱՇԻ մէջ, երէկ, Սթալիօ անուն քսակահատ մը օտարազգիի մը ոսկի ժամացոյցը չորթելով փախած միջոցին ձերբակալուեցաւ։

—Պէշիքթաշի մէջ պարտէզի մը հիւղակը բնակող եօզուրթճը Օսման, առջի գիշերը, լուացուած միջոցին աւազանին մէջ իյնալով խեղդուեցաւ։ Մարմինը երէկ հանուելով, քննութիւն կատարուելէ ետքը թաղուեցաւ։

ՈՍԿԵՐԻՋՆԵՐՈՒ շուկային մէջ երէկ Շահպազ Հիւսէյին անուն վանցի մը ձերբակալուեցաւ, վասն զի վեց ոսկի արժէքով ժամացոյցի շղթայ մը կը ծախէր, որ տեղէ մը գողցուած էր։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Առաջիկայ ապրիլ 2ին, Իւնիոն Ֆրանսէզի սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Կ. Պոլսոյ երաժշտական Ընկերութեան նուագահանդէսը։

Ահաւասիկ յայտագիրը.

ՊԷԹՈՎԸՆ — Symphonie pastorale (N.6).

ՌԷՅԷՐ.—Sigurd, ouverture.

ՖՈՒՐԼԱՆԻ —Symphonie en sol majeur. Elévation. Eglogue. Kermesse.

ՎԷՊԷՐ-ՊԷՐԼԻՕԶ.— Invitation à la valse.

ՔՈՆՉԻԷԼԼԻ.— La danse des heu de l'Opéra «Joconda».

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԴ

Կայս. Իրատէով հաստատուած շերամաբուծական մրցումները 1316(1900) տարուան համար, տեղի պիտի ունենան հետեւեալ երկու կեդրոններու մէջ, որոնց իւրաքանչիւրը իր յատուկ շրջանակը ունի.

—Խիւտավէնտիկեարի (Պրուսա) նահանգին համար՝ Կէմլէյիկի, Մուտանիայի, Պանտրմայի և Մըխալըճի մէջ։ Էտիրնէի նահանգին համար՝ Ռոտոսթոյի, Նարքէօյի, Սոֆուլուի և Միւրէֆթէի մէջ։

Այս մրցումներուն մասնակցիլ փափաքողները կը հրաւիրուին, մարտ ամսոյ (Հ. Տ) վերջէն առաջ իրենց դրոշմուած խնդրագիրները ներկայացնել իրենց շրջանակին մէջ գտնուած Հանր. Պարտուց մասնաճիւղին։

Մրցումին մասնակցողները պէտք է մինչեւ ապրիլ 12/25 թուխսի դնեն իրենց հունտերը, բացի այն պարագային, եթէ օդին գէշութեան պատճառաւ թթենիներ ուշ հասնին։

Մրցումին մասնակցիլ փափաքողները պէտք է իրենց աղերսագրին մէջ դիւրընթեռնլի կերպով գրեն իրենց անունը, մականունը և հասցէն, ինչպէս նաեւ թուխսի դրուելիք հունտին քանակութիւնը և շերամատան գտնուած տեղին անունը։

Մրցումին մասնակցողները պէտք է ապրիլ 3/16ին իրենց գտնուած շրջանակին Հանր. Պարտուց մասնաճիւղը տանին թուխսի դնել որոշած հունտերու ամբողջութիւնը։ Այս հունտերը պիտի կշռուին և անոնց քանակութիւնը պիտի գրուի իւրաքանչիւր շերամարոյծի անունին դիմաց։

Մրցումի մասնակցողները պէտք է մէկ շերամատան մէջ, միայն մէկ տեսակ շերամ հասցնեն Տանտոլօ և կամ Քավալօ մեթոտով, կամ այս երկու մեթոտներէն կազմուած դրութիւնով մը. այսինքն թէ անհրաժեշտ է որ շերամաբուծութիւնը կատարուի դարակներու մէջ, մանաւանդ խնամք տանելով յաճախ շերամները տեղափոխելու և անոնց միջեւ աւելի ընդարձակ անջրպետներ թողելու, պահելով հանդերձ թթենիներու հաւասարութիւնը։ Այս պայմանները չգործադրող անձերը մրցումներուն չպիտի կարենան մասնակցիլ։

Չպիտի վարձատրուին այն շերամատուները, որոնք 40 օրէն աւելի ժամանակի մէջ միայն կրնան շերամ հասցնել, ինչպէս նաեւ անոնք որ 25 կրամ Պաղտատի շերամահունտերէն առնուազն 50 քիլօ խոզակ չեն կարող արտադրել, 10 քիլօ խոզակէն մէկ քիլօ բժժաւոր մետաքս (կոճ) ելլելու պայմանաւ։ Վերջապէս չեն կրնար վարձատրուիլ այն շերամատուները, որոնց մէջ շերամ հասցնելու միջոցին կը նշմարուի ո և է ծանօթ հիւանդութիւն մը։ Վարձատրուած շերամատուներէն իբրեւ առաջնակարգ պիտի նկատուի, և անոր համեմատ վարձատրութիւն պիտի ստանայ այն՝ որ մասնաւոր ամեն ժամանակ ունի որոշ բարեխառնութեան պահպանման և օդափոխումի համար, ու դեղին տեսակին համար 25 կրամ հունտէն 60 քիլօ, և Պաղտատի տեսակին համար ալ 85 քիլօ խոզակ կը պատրաստէ, և որուն արտադրութիւնը մէկ քիլօ բժժաւոր մետաքսի հաշուով առնուազն 7 քիլօ 750 կրամ թարմ խոզակի կարօտի։

Իւրաքանչիւր մրցակցի խոզակները ցա

խաստան ելլելէն 10 օր ետքը միայն վար առնելով պիտի կշռուին ու խառնուին։ Նոյն օրը խառնելու գործէն զատ վար պիտի դրուին նաեւ 2 քիլօ խաշակ, որոնք մանարանի մը պիտի յանձնուին բժժաւոր մետաքսը հանելու համար։

Մրցակիցները երկու կարգի բաժնուած են, որոնց առաջինը Թուխսի պիտի դնէ առնուազն 75 կրամ հունտ, և երկրորդը առնուազն 25 կրամէն մինչեւ 74 կրամ հունտ։ Այս երկու կարգերուն մրցակիցներուն պիտի բաժնուին դրամական վարձատրութիւններ և մանրադէտներ։

Արուեստից չքադրամ մը պիտի տրուի վարձատրուողներէն ամէնէն արժանաւորին որուն շերամատան տուած արդիւնքները միւսներէն գերազանց, և վերը յիշուած պայմաններուն կատարելապէս համաձայն նկատուին։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս 2/15 մարտ 1900 (1316) 4—8

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Բերայի Սիրքը իր վերջին մադինէն կու տայ վաղը՝ կիրակի ցորեկ, պէսպիսութեամբ լեցուն յայտագրի մը համաձայն։ Ներկայացումը պիտի աւարտի «Ջուրի բանտոմիմով մը»։ Վաղը գիշեր, խումբին հրաժեշտի ներկայացումը ի պատիւ երկու տնօրէններուն՝ Պ. Պ. Ռամիրէսի և Բիէռանդոնիի որոնք հասարակութիւնը գոհ ձգելու համար ամբողջ ձմեռուան եղանակին մէջ՝ ամէն աշխատութիւն նուիրեցին Սիրքին ներկայացումները փայլուն ընծայելու։

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Յայտնի է թէ Ֆէրիգիւղի Ազգատանոցի գետնին սեպհականութեան առթիւ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին և Գուլպալիւբէնեան ընտանիքին միջեւ վէճ ծագած էր, վասն զի Գուլպալիւբէնեան ընտանիքը նոյն Ազգատանոցը իր սեփականութիւնը ըլլալը յայտարարելով ազգատանոցի շէնքը փլցնելու ձեռնարկած էր։ Խնդիրը վարչութեան տեղեկագրուած ըլլալով, յանձնաժողովի մը յանձնուեցաւ, քննութիւն մը կատարելու և արդիւնքը տեղեկագրելու Վարչութեան։ Այս յանձնաժողովը՝ որուն անդամներն էին Պատրիարքական Փոխանորդ Սրբազանը և Թէլեան Բարթող ու Խաչատուրեան Կարապետ էֆէնտիները, հարկ եղած քննութիւնը կատարելով, յայտագրեց Թաղ. Ժողովին թէ, թէեւ շէնքին գետինը Գուլպալիւբէնեան ընտանիքին կը պատկանէր, սակայն դատական օրէնքի մը համաձայն ազգը այդ գետնին տէր ըլլալու իրաւունքը կը վայելէ։ Վարչութիւնը յետոյ ուրիշ Յանձնաժողով մը կարգեց որուն անդամներն էին Տ. Մկրեան Հայրը, Ստեփան փաշա և Ց. Սթամպուլեան էֆ։ Այս յանձնաժողովը Բերայի Թաղ. Խորհուրդին հետ համախորհուրդ՝ նոր քննութիւն մը կատարեց և արդիւնքը հաղորդեց Վարչութեան։ Թաղ. Ժողովի վերջին նիստին մէջ խնդրոյն բոլոր պարագաները նկատողութեան առնուելով, որոշուեցաւ այդ գետինը վերադարձնել Գուլպալիւբէնեան ընտանիքին, վասն զի ազգային արժանապատուութեան տեսակէտով չէր արժեր դատական օրէնքի դիմել, ազգային սեփականութեան դատ վարելու համար, քանի որ այդ գետինը Գուլպալիւբէնեան ընտանիքին անուան արձանագրուած և տօր փոխարէն Ֆէրիգիւղի Թաղային սնտուկը որ և է դրամ վճարած չէր ժամանակին։ Կ'ըսուի թէ Գուլպալիւբէնեան ընտանիքը, իբր նուէր, գումար մը խոստացեր է տալ Ֆէրիգիւղի եկեղեցիին։

—Խարբերդի մեր համակրելի աշխատակից Ռուբէն Զարդարեան՝ կը գրէ մեզ մարտ 3 թուականով.—Քաղքիս ու գիւղերուն ալ օրուան աղեկէզ խօսակցութիւնը Սինամուտ Թաղին մէջ պատահած ցաւալի արկածն է։ Այս Թաղը Հիւսէյնիկ գիւղը տանող ճամբուն վրայ քաղքին յետին ագին կլկաժէ՝ վայրի դիրք մը ունի, չորս բոլորտիքը ապառաժներ ու խոշոր քարեր դիզուած, աջեւէն ալ խոր ձոր մը ուրկէ մեծ պղտոր՝ առու մը կ'անցնի։ Մարտ 2 լուսնալու գիշերը, ժամը մէկուկէսին ատենները՝ ահագին ապառաժի զանգուած մը զատուելով իր տեղէն յանկարծ կը գահավիժի տուներուն վրայ, անոնցմէ չորսը իր տակ խմորելով. փլատակներուն տակ կը մնան չորս ընտանիքներ՝ ընդամէնը տասը հոգի, որոնցմէ երկուքին անճանաչ դիակները երէկ հանուեցան հողին տակէն։ Վերջերս տեղացող անձրեւներն ու ձիւները կ'երեւայ թէ տարիներով կեցած այդ քարին տակը խոռչեր են եղեր ու միամիտ ընտանիքները՝ անգիտակից անփութութեամբ մը՝ թափող խիճերէն ու հողերէն բան չիմանալով կ'ապրէին, հոգ չեն ըրեր մահուան աջեւէն փախչիլ։ Սոսկալի արահետ մը բացեր է գլորող քարը տուներուն տեղը, հեղեղատի մը անցքին պէս ու տանիքներուն վրայ ինկած պահուն՝ ինչպէս կը հաւաստէ եղեր ազատած կնիկ մը՝ երկրաշարժի մը դղրդոյ ցնցումը յառաջ բերեր է, առաջին թափուն իսկ տան մը սենեակը իր տեղէն մինչեւ փողոց նետելով։ Փլատակներուն տակէն ծուխ մըն ալ կը բարձրանայ, ճենճոտ հոտ մը ծաւալելով. հաւանականաբար փլուզումէն յառաջ եկած հրդեհով մը այրող չորս ընտանեաց մարմիններուն բարկ հոտն է ատ։

«—Ոչ նուազ կսկծալի տպաւորութիւն մը ըրաւ, վերջերս ապօրինի կենակցութեամբ իր եղբօր կնոջ հետ միացող Բալուցի Զաղալեանին խորթ ու եղբօրը հարազատ զաւկին մա՛հը։ (Արեւելքի նախորդ թիւերուն մէջ ընդարձակօրէն գրեցինք այս տխրալից ու գայթակղալի նիւթին վրայ. Ծ. Խ.)։ Մէկ օրուան մէջ յանկարծական մահով մը թողուց աշխարհը այդ հէք պզտիկը, որուն դիակը երկու օր ալ անթաղ մնաց իր մօրն ու հօրեղբօրը յանցանքին պատճառով։ Ըսին թէ խելահաս տղեկ մըն է եղեր, իր ընտանիքին անպատուութենէն մանուկ հոգին ցնցուած ուժգին կերպով և գուցէ այդ սուր ցաւին առթած զօրաւոր տպաւորութեանը չդիմանալով ու զգետնուելով։ Ահա աղաւնիի մաքուր հոգի մը որ աղտերու բոյնէն կը թռի։»

—Ռուսահայ հանրածանօթ բարերար Պ. Ջանշեանց իր ծախքովը 10րդ որբանոց մըն ալ բանալու համար այս անգամ 2500 ռուբլի ղրկած է Պատրիարքարան։

—Մասիս գրական շաբաթաթերթի այսօրուան թիւէն «Ցուցատետր»ի բաժնէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները Ուրֆայի Մայր Եկեղեցիին նորոգութեան խնդրին վրայ։ Այդ տեղեկութիւնները հաղորդած է Ուրֆայի ծանօթ թղթակից Գ. Կ. Ռ.—«Ուրֆայի Մայր Եկեղեցիին նորոգութեան ձեռնարկուած ըլլալը ծանուցուած իրողութիւններէն է արդէն։ Դուրսէն որ և է օգնութիւն մը չէ հասած այս բարեպաշտական գործին. Արտաքին օգնութիւն ըլլալով՝ եկեղեցիի շինութեան համար՝ միայն այս անգամ հինգ ֆրանսական ոսկի ինքնաբերաբար նուիրեց Ուրֆայի Հռոմէականներէն (ո՛չ Հայ) Ելիաս Եսվէտ էֆ.։ Կ'արժէր յիշել այս նուիրատուութիւնը նոյն Հռոմէականին որ հաւատարիմ կաթոլիկ մը ըլլալով հանդերձ՝ տասնըհինգ տարիներէ ի վեր ամէն անգամ սիրայօժար մասնակցած է Հայ. Եկեղեցիի զաւակ կարօտեալներու ի նպաստ բացուած տարեկան հանգանակութիւններուն։ Ելիաս Եսվէտ էֆ. բնիկ Հալէպցի՝ բայց Ուրֆայի մէջ գործ բռնած ու հաստատուած ծանօթ անձ մըն է, անդամ առեւտրական դատարանին։ Ի՞նչ կը խորհին իրենց դրամագլխին հետ Պոլսոյ կամ ուրիշ փափկակեաց միջավայրերու մէջ անգործ նստող կարգ մը հայ դրամատէրերը, երբ ստոյգ աղբիւրէ մեր քաղած տեղեկութեանց համեմատ հոս յիշենք թէ Հռոմէական վաճառականը՝ վերջին ձմեռուան առթիւ քարիւղի ապրանքին 6000 լիրա դրամագլուխ յատկացուցած ըլլալով՝ քանի մը ամսուան մէջ՝ միայն ապրանքի այդ ճիւղէն երեք հազար լիրայի գումար մը շահած է։ Այո՛ 50 % շա՛հ. չենք ստեր, պատուական հայ դրամատէրք։»

—Տիարպէքիրէն Մարկոս Կիրակոսեան անուն նամակագիր մը հետեւեալը կը գրէ մեզ վիճակին առաջնորդական ընտրութեան խնդրին վրայ. «Տիարպէքիրի առաջնորդական խնդիրը, երթալով կարեւորութիւն կը ստանայ։ Այս օրերս այս խնդիրն է, որ օրուան նիւթ և խօսակցութեան առարկայ եղած է քաղաքիս ամէնէն խելահաս և ամէնէն մտածող դասակարգերուն մէջ։ Տիարպէքիրցիներ ա՛լ լաւ համոզուած են թէ, իրենց համար, ամէն բանէ առաջ, Առաջնորդ մը, իր պաշտօ՛ն կարող եղող Առաջնորդ մը պէտք է։

«Առաջնորդական ընտրութեան առթիւ, անհամաձայնութիւն մը կայ, առժամեայ ժողովականներու և Տեղապահին միջեւ։ Եզեկիէլ վարդապետ քանի մը անգամ եղաւ, որ կ'առաջարկէ տեղւոյս Քաղաք. և Կրօն. Ժողովներուն Առաջնորդական ընտրութեան ձեռնարկել. սակայն այս վերջինները կը մերժեն Տեղապահին առաջարկը, առարկելով թէ այդ բանը, օրէնքին տրամադրութեան համաձայն իրենց իրաւասութենէն վեր է։

Ժողովականներէն և ժողովուրդի ներկայացուցիչներէն մէկ քանիները, առաջարկած են և կ'առաջարկեն Տեղապահին, որ նախ Գաւառական ժողովը ընտրեն, որպէս զի անիկա՝ Պատրիարքարանի օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն ձեռնարկէ Առաջնորդի ընտրութեան։ Այսպէսով, խնդիրը առկախ կը մնայ մինչեւ այսօր, թէև ամէն մարդ կը փափաքի Առաջնորդի ընտրութեան, եւ շատերուն խօսակցութիւնն ալ գրեթէ միշտ այս խնդրին շուրջը կը դառնայ»։

—Էտիրնէէ առաջն. տեղապահ Խըլտամեան Տ. Պօղոս վարդապետ տեղւոյն գաւառային ժողովի ընտրութիւնը կատարած և տեղեկագիրը յղած է Պատրիարքարան ի հաստատութիւն։ Գաւառային քաղաքական ժողովի անդամ կարգուած են Ա. Փափազեան, Գ. Ալթունեան, Թ. Գույումճեան, Մ. Թուրշուճեան, Մ. Սանթալճեան, Ռ. Քէրէստէճեան և Տ. Քիւչիւքեան էֆէնտիները։

—Պատահական թղթակից մը Խարբերդէն հետեւեալը կը գրէ մեզ.

Այս տարի գաղջ եղանակով մը անցաւ ձմեռը վաղահաս գարնան դուռները կիսաբաց թողլով. այս քանի մը շաբթուան մէջ փոխն ի փոխ, անդադար անձրեւ տեղաց, երէկ, առաջի օրուան երկինքէն քըրքըրուող ձիւներն ալ այնքան թոյլ էին որ գետին հասած չհասած՝ ջուր կը կտրէին. ասոր հետ մէկտեղ հունձքերը առատ եղանակ մը կը խոստանան, եթէ Մայիսի անձրեւներն ալ իրենց ժամանակին արդիւնաւոր ըլլան։ Աստուած աղքատներուն երեսը նայի։

—Տիարպէքիրէն հասած լուրերը ու ճամբորդները տխուր կերպով կը նկարագրեն կրթական գործերը։ Սրապեան Պետրոս էֆ. բաւական կը յոգնի եղեր արդիւնաւոր ըլլալու համար. զարմանալի այդ գաւառը՝ որ կրնայ պարզ կամքութեամբ մը լաւագոյն վարժապետները պահել, երբ նիւթական տնտեսութեան մը համար դժուարութիւն չունի։ Տիարպէքիրցիք սկիզբէն ի վեր թուղթ տիրացուներ մնացեր են միշտ, իրենց բոլոր համբաւը «հէրիսային» մէջ ամփոփելով ու չ'ուզելով անկէ դուրս հանել։

Տ. և Տիկին Ճանըմեան, Օհան էֆ. և Տիկին Պաղտասարեան, Տ. և Տիկին Ժէնէռալ Բրօթոբոպօֆ, Արթին պէյ և Տիկին Բէյլիքեան և Լեւոն էֆ. Ներսէսեան իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ **ՏԻԿԻՆ ԹԱԳՈՒՀԻ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆԻ** յուղարկաւորութեան և իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առթիւ։

ԼՈՅՍ Շաբաթաթերթի 37րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.—Տարեկան 50 վեցամ. 25 և հատը 1 ղրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Մարտ 28ի թերթերէն)

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզ երեքշաբթի օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրները հրատարակած է.

Ուէլինկթըն, 26 մարտ.—Նոր Զէլանտայի չորրորդ զօրախումբը, որ 440 հեծեալներէ կը բաղկանայ, շաբաթ օրը Օթակոյէն ճամբայ ելաւ դէպ ի հարաւային Ափրիկէ։ Ասոնց մեկնելուն առթիւ խանդավառ ցոյցեր կատարուեցան ութսուն հազար հոգիի կողմէ։

Պարքլի-Ուէսթ.—Չորս հարիւր հոգիէ բաղկացած պզտիկ զօրախումբ մը նորէն գրաւեց Բարկլէյը և միացաւ նոյն տեղերու պաշտպաններուն։

Քիմպըրլի.—Նեղութեան մէջ գտնուող եւրոպացիներու և բնիկներու թիւը շատ մեծ է։ Լորտ Մէթհուէն միջոցներ ձեռք առած էր զանոնք Բարքլի Ուէսթ ղրկելու համար. բայց այս վերջնոյն իշխանութիւնները ընդդիմացան, ըսելով որ քաղաքը արդէն լեցուած է փախստականներով։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Երկուշաբթի օրը Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ նորէն հարցապնդումները շարունակուեցան։ Երեսփոխան մը հարցուց թէ հարաւային Ափրիկէի պատերազմին մէջ Հնդկաստանի զինուորները ո՞րչափ կորուստ ունեցած են։ Պատերազմական Նախարարութեան խորհրդականը պատասխանեց թէ Հնդկաստանէն առնուած ութ հազար հոգիէն 80 սպայ մեռած կամ վիրաւորուած են և 1221 ենթասպայ ու զինուոր պատերազմելու անկարող վիճակի մէջ։ Խորհրդականը ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց թէ սխալ է այն լուրը՝ որուն համաձայն Պօէրները պայթուցիկ գնդակներ գործածած ըլլան։ Պօէրները, յարեց խորհրդականը, վէրքին մէջ ընդարձակուող գնդակներ գործածած են։ Ուրիշ երեսփոխան մը առաջարկեց զինուորական չքադրամ մը հաստատել՝ հարաւային Ափրիկէի մասնակցող սպաներուն և զինուորներուն համար։ Պ. Պալֆուր «ո՛չ» ըսաւ։ Երեսփոխանը առաջարկեց որ այդ չքադրամը պատրաստուի։ Պ. Պալֆուր «այո» ըսաւ։

ՊՕԷՐ ԳԵՐԻՆԵՐԸ

Սիմընսթաունէն երկուշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ հիւանդութիւնը կը ճարակի շոգենաւերը փոխադրուած պօէր գերիներուն մէջ։ Անոնցմէ երեքը մեռնելով, երկուքը թաղուեր են. ասոնց դագաղին վրայ պօէր դրօշը դրուած էր։ Հարիւրի չափ Պօէրներ թիֆոյէ կը տառապին։ Ժողովուրդը մեծ անձկութեան մէջ է այդ պատճառով։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Պալթիմորի մէջ Պօէրներուն ի նպաստ մեծ միթինկ մը գումարուեցաւ։ Լոնտոնի Թրանսվալեան նախորդ գործակալ Պ. Մոնթէկիու Հուայթ, որ ներկայ էր, յայտարարեց թէ պատերազմը աւարտելէ հեռու է և թէ քիչ ատենէն այն տեսակ դէպքեր պիտի պատահին որոնք աշխարհը պիտի ցնցեն։ Պ. Լաուիթեր Ուէսէլ յայտարարեց թէ սխալ է այն լուրը որուն համաձայն Թրանսվալի ու Օռանժի մէջ կրօնական հալածումներ կը կատարուին։

ՀԱՅՆՐԻՔ ԻՇԽԱՆԻՆ ՃԱՌԸ

Պէրլինէն երկուշաբթի թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.

«Պրէմի Ծերակոյտը երեկ մեծ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Հայնրիխ իշխանին։ Ներկայ էին քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարները։ Ծերակոյտին ատենապետ Պ. Կրոնէնիկ բաժակ պարպեց իշխանին կենացը, շնորհակալութիւն յայտնելով այն բարեացակամութիւններուն համար զորս ըրած էր Ծայրագոյն Արեւելքը գտնուող Գերմանացիներուն համար։ Իշխանը շնորհակալ ըլլալէ ետքը, սապէս պատասխանեց.

«Հաճեցայք ակնարկելու սա կէտին վրայ թէ հեռաւոր տեղեր գերմանական շահերը զարգացնելու վիճակի մէջ էի։ Կը պատասխանեմ թէ ատիկա հաճելի գործ մը եղաւ ինծի համար, վասն զի նախ շահակիցները պատասխանեցին իմ ջանքերուս և երկրորդ վստահ էի թէ եղբայրս՝ մեր շնորհալի վեհապետը՝ պիտի աջակցէր։ Վերջին տարիներու մէջ շատ խօսուեցաւ «բաց դուռի» քաղաքականութեան վրայ։ Այս վայրկենիս չեմ յիշեր Պրէմի զինանշանին ծագումը։ Միայն գիտեմ թէ բանալի մը կը պարունակէ։ Կը յուսամ և կը բաղձամ որ այդ բանալին բանայ մինչեւ հիմա գոց մնացած դուռներ և թող չտայ որ բաց մնացած դուռները գոցուին։ Ատիկա քաղաքականութիւն մըն է որուն համար մենք՝ Գերմանացիներս՝ մեծ համակրութիւն կը տածենք։ Պրէմի համար սա մաղթանքը միայն կ'ընեմ. «Բարգաւաճում և բարեկեցութիւն Պրէմի պատւոյն և Գերմանիոյ պատւոյն համար»»։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԸ

Կալկաթայէն փոխարքային կողմէ ուղղուած հեռագրի մը նայելով կացութիւնը անփոփոխ է։ 4,677,000 հոգի ամէն օր ուտելիք կը ստանան կառավարութենէն։ Միայն Պոմպէյի մէջ 1,250,000 հոգի կառավարութեան կողմէ կը կերակրուին։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԺՈՒՊԷՐ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 30 մարտ.—Վիքթորիա թագուհին ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Ժուպէր զօրավարին այրիին։ Պօէր բանակին ընդհանուր հրամանատարին մարմինը այսօր թաղուեցաւ Բրեթորիայի մէջ.

ԼՈՐՏ ՈՒՈԼԶԼԻ

ԼՈՆՏՈՆ.—Մարէշալ Լորտ Ուոլզլի կը պահէ Անգլիոյ բանակին ընդհանուր հրամանատարի պաշտօնը։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԱՀԼԻՃԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Այսօր նախարարաց Խորհուրդ մը գումարուեցաւ Լորտ Սոլզպէրիի նախագահութեամբ, բայց տրուած որոշումներու մասին ո և է զեկոյց չեղաւ լրագիրներուն։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ — Լորտ Մէթհուէն հասաւ Ուօրէնթըն, ուր Լորտ Ռոպէրթսի պիտի սպասէ՝ մեծ ճակատամարտի մը ձեռնարկելու համար անոր հետ։

— Սըր Ռըտվէրս Պըլըր կը սպասէ Լորտ Ռոպէրթսի ու Լորտ Մէթհուէնի, անոնց օգնութեամբ Պիկկըրսպէրկի վրայ յարձակելու համար։

ՏԷԼԱԿՈԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Պէրնի դատարանը իր վճիռը տուաւ Տէլակոայի խնդրին համար։ Բորթուկալ դատապարտուեցաւ 15,314,000 ֆր. վճարելու Անգլիոյ և Մ. Նահանգներուն։

ՍԱՀԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսական կառավարութիւնը լուր առաւ թէ ֆրանսական զինուորներ գրաւեր են Ինսալը (Սահարա), բուռն ճակատամարտ մը կատարելէ ետքը Թուարէկներու դէմ որոնցմէ 600 հոգի սպաննուեցան և 450 գերի ինկան։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Երեսփ. Ժողովին մէջ ծայրագոյն ձախակողմի խափանարար ընթացքին հետեւանքով վիճաբանութեանց շարունակութիւնը անկարելի ըլլալով, նախարարութիւնը որոշեց երկուշաբթի փոփոխութիւն մը քուէարկել տալ Երեսփ. Ժողովի ներքին կանոնագրին համար, ապագային կապելու և արգիլելու վիճաբանութիւնները խափանելու համար եղած մեքենայութիւնները։

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբ, գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերը ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներու կատարած գործողութիւններուն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՐ։ Ուստի պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (քըրըք, չըքըք) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԲԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 30—100

ՎԱՐՁՈՒ ԿԸ ՏՐՈՒԻՆ լաւ կահաւորուած, սքանչելի տեսքով, օդաւէտ ու շատ աժանագին սենեակներ՝ որոնք կրնան օգտակար ըլլալ մանաւանդ ընտանիքներու։

Դիմել Խաչիկ Կօկօսեան Տուն, Բերա, Թէփէ-Պաշի, թիւ 23՝ Ժառտէնին դէմը։ Արագ սպասարկութիւն։

6—20 554

ՍԱԿԱՐԱՆ

Վերջացող շաբթուս գիները քիչ շատ տարբերութիւններ ունեցան թէև, բայց ոչ կարեւոր, և այսօր որ կը վերջանայ եօթնեակը, բաւական բարւոքած են և բարձրանալու կը ձգտին։ Միայն անգլիական քոնսոլիտէն կը շարունակէ վայրէջքը, երեկուընէ այսօր 6 սանդիմ նորէն կոտրելով։

—Թրանսվալը 72 ֆր. կը գնեն։

—Բանամայի (պարգեւաւոր) թուղթերը 102 ֆր. կ'արժեն։

—Երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ Ղալաթիոյ Սակարանը առտուները 3ուկէսին բացուելով իրիկունները 11ին պիտի գոցուի (Ը. Թ.)։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ	Օ. Ո.	25	05
Ամէնէն բարձր գին	»	25	05
Ամէնէն վար գին	»	25	01
Րումէլիի երկաթ. գոց.	Ֆր.	124	87
Ամէնէն բարձր գին	»	125	12
Ամէնէն վար գին	»	124	25

ԲԱՑՈՒՄ 18 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	06
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	125	25
Օսմանիյէ		425	—
Ռէժի		315	—
Օսմ. Պանքա		577	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		2	35
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ո.	0	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթ.		715	—
» Ժուիսանս		250	—
» պարտաթ.	Ֆր.	482	—
Ջարափ Կ. Պոլսոյ	»	483	—
Թրանսվալ	»	71	25

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	24
Անգլիական ոսկի	»	110	12
Ռուս Իմփէրիալ	»	90	15
Ֆլորին	»	51	07
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	08
Մէճիտիէ	»	95	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	»	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	07½
» » » չէք	»	110	07½
Փարիզ » »	Ֆր.	23	10¾
» » » չէք	»	22	85
Պէրլին անմիջական չէք	Մարք	28	61
Վիէննա չէք	Ֆիորին	21	90

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 30 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ		101	31
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		46	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.		22	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.		22	75
Օսմանեան Պանքա		13	—
Ռուսական 189.		103	—
Հելլենական 5 %		41	—
» Մօ opol		47	—
Պուլկարական 1888		86	—
Եգիպտական ունիֆիէ		104	87
Չարթըրտ		3	50
Տօմինիալ		103	25
Թրանսվալ		3	87
Այտըն երկաթուղի		10	50
Փոխառութիւն ԼՆ		25	450

ԲԱՐԻԶ, 30 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101	30
» » 3½ %		103	10
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	23	25
» » » գոց.	»	23	20
» » » Բ.	»	47	25
» » » Դ.	»	26	87
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	577	—
Օսմանիյէ	»	425	50
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	127	50
Օսմ. մաքսատուն	»	507	50
Օսմ. Ռէժի	»	317	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %		485	—
Քրէտի Լիոնէ		1114	—
Բարիզի Պանքա		1170	—
Իտալական Ռանթ	»	94	10
Սպանիական արտաքին	»	73	75
Եգիպտական ունիֆիէ		105	—
Թրանսվալ	»	78	75
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	200
[illegible]	»	63	50
Չարթըրտ		90	—

ՊԵՐԼԻՆ, 30 Մարտ

Ռուպլը	»	216	05
Րումէլիի երկաթուղի	»	122	25
Անատ. երկաթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	260

ՎԻԷՆՆԱ, 30 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	90
Րումէլիի երկաթուղի	»	121	50
Օսմ. Ռէժի	»	154	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 30 Մարտ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		23	05
Րումէլիի երկաթուղի		125	—

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852 ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Էնշիւրընս Պիլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթէր։

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, եւն, եւն, ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո եւ է կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

ՊՈՆՏ ՍԵԼԸՐ և ԸՆԿ.

Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
82—104

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԱԶԳ

Օսմանեան կայսերական Պանքան 1 մարտի 1900 (Ն. Տ.) թուականէն սկսելով, հաշուէ ի հաշիւ կարգադրութեանց մասին փոխանցական (virement) դրութիւն մը պիտի գործադրէ, որով ամէն անոնք որ յիշեալ դրամատան հետ հաշիւ ունին՝ պիտի կարենան վճարումներ ընել իրարու, պարզ տոմարագրութեան միջոցաւ, և առանց պէտք ունենալու հնչուն դրամի տեղափոխութեան։

Այս նպատակաւ վերոյիշեալ դրամատունը ստորեւեալ օրինակին համաձայն փոխանցման մուրհակներ (bons de virement) յօրինած է, զորս իրեն հետ հաշիւ ունեցողներուն տրամադրութեան ներքեւ կը դնէ, և կը խնդրէ անոնցմէ յանուն հանրային շահու իրենց աջակցութիւնը ընծայել այս նորաձեւութեան կիրառման, որ մեր հրապարակին դրամական շարժումը աւելի պարզ և ապահով սահմանի մը մէջ դնելու կը ծառայէ։

Թիւ . . .
Կ. Պոլիս . . . 19
ՏՕՆԼ ԴՐՈՇՄ
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Փոխանցումն Վ. Օ. Լ. . . .
Կը խնդրուի Օսմ. Կայս. Պանքայէն . . .
Էֆ.ի պահանջին հաշուոյն անցընել . . .
Օսմ. Լիրա, մեր հաշիւը պարտական ընելով:
ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

‹ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՈՐՄԱԼ›
192 ԲԵՐԱ ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ 192

Բերայի կեդրոնը, և «Սիթէ տը Բերա» շէնքին անկիւնը հաստատուող այս նոր դեղարանը որ դեղագործութեան արուեստին ամէն կատարելութիւններով օժտուած է, իր դեղերուն զտութեամբ, թարմութեամբ և դիւրամատչելի գիներով օգտակարապէս կը ներկայանայ կըրկին հասարակութեան և իր վաղեմի յաճախորդաց։

Դեղարանին տէրը Հ. Եմիրզեան քանի մը տարիներէ ի վեր ծանօթ է իր Կ. Պոլսոյ Սուլթան Մահմուտի Դամբարանին դիմաց ունեցած մեծ դեղարանովը զոր ամբողջովին ծախած և այս նորը հիմնած է։

Դեղարանին վրայ խորհրդակցութեան սենեակ մը յարգելի բժշկաց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է և դեղարանը մինչեւ կէս գիշեր բաց է։

512 19—25

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին

1828
L'UNION
DE PARIS

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն

Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սիմոն էֆ. Քոյօւէրլեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թահտապուրուն
խան, Օսմ. Պանքային դէմը

ԽՈՒԼՍՐՈՒՆ.—Հարուստ կին մը որուն խլութիւնը և ականջներուն բզզիւնը բժշկուած էր Նիքօլսըն հաստատութեան արհեստական թմբուկներովը, այդ հաստատութեան նուիրած է 25,000 ֆր. որպէս զի այն բոլոր խուլերը որոնք միջոց չունին յիշեալ թմբուկներէն գնելու, կարենան ձրիաբար ստանալ։ Դիմել այդ հաստատութեան (Institut) հասցէին Congcott, Gunessbry, London W.

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց
Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	ֆր.	4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ինպաստ Էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուան մէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ

489

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան պալատը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ։

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333
1898 ի հասոյթք	34,775,462
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ժամ	164,172,000

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ հրապ.
(Էնի ճամի Մ...)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՐԷՊՊԷՆ

524

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Միրքէճի դեղարան Նալպա։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

Կարկիններու մէջ ամփոփուած
ՓԵՐ ՊՐԱՎԷՆ

Ամենէն ազդեցիկ դեղ է ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵՂՆՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՏԺԳՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ բուժելու։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. աշխարհի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն ՓԷՐ ՊՐԱՎԷՆ. Պնդութիւն չըսար. Ախորժակը չխանգարեր։ Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի բէ կաթիլի եւ բէ դեղահաբի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թոքեր կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քրտնած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի շատ մը աննշան պատճառներով մարդս շատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ։ Եւ եթէ ենթակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին։ Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը ահաւասիկ այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջ է որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վտանգաւոր հետեւութիւններէ. որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ թոքախտ կրնան պատճառել։ ՔՕՆԷԼԻ ՔԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն շնչառական գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կրծատապը, դժուարաշնչութիւնը, պրօնշիթը, թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ՔՕՆԷԼԻ ՔԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 23—60

ՀԻՆ ԳԻՆԻ եւեսուներութ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուխթար Ցակոբ աղայի տունը։

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլէ, Պօրտոյէ, Մէլիսինիօսնէն (?) և Մէր Մօմէ Պէյլէ (?) Իսքէնտէրիա շոգենաւեր (?)

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպոս	2500
Ապիս	3000	Նէքթօ	2400
Թէպէս	3000	Օսայրիս	2250
Սեսօսթրիս	3000	Բէրթա	2250
Ֆարօս	3000	Մէֆիսթօ	2000
Օսմանլը	3000	Խէօփս	1500
[illegible]	2500	Պուլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրփուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
ՏՐՔ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396
(Եանի [illegible] ջուր, [illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապանքլի ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. [illegible]

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկը, ճապոնական, և գիմացեալ արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թերբերացուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ սրցանիներու միջոցաւ, [illegible]

Ե. Գ. Զմեաները կիրակի օրերն ալ, (Ժամը 8էն 12) ինչպէս նաեւ ամէն օր (Ժամը 8էն 12) հիւանդ կ'ընդունին։

Մանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՔՈՒՆԻՆՔ 11

197

QUINA LAROCHE

Նիհար, տժգոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամէնէն ազդու դեղը պողպատն ու քինինն է։ Պողպատը արիւնը կը թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը՝ ստամոքսին պաշտօնը կը դիւրացնէ։ ՔԻՆԱ ԼԱՐՈՇ, այդ երկու ազդու դեղերէն բաղկացած ըլլալով իր նմաններուն մէջ ամէնէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 ֆրանքի պարգեւը զոր ստացած է ֆրանսական կառավարութենէն։ Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի։

Լ'ԱՆՔՌԸ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.

1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 220 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօխօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօխօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Ֆոլոմոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՓՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բէրա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

202

ՔՈՒՆ ՉՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԱՆՔՈՒՆՈՒԹԵՆԷ մաշած, նիհարցած անձերուն ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ՔՈՒՆ պարգեւելով անոնց կազմուածքը զօրացնելու, կիներու ԱՐԳԱՆԴԱԽԵՂԴՈՒԹԻՒՆԸ, ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆԸ, տղոց ՋՂԱՁԳՈՒԹԻՒՆԸ (ճավալք) և ամէն հասակի յատուկ ՋՂԱՑԱՒՈՒԹԻՒՆՆ (ճէվրալժի) ու ԲԱՆԴԱԳՈՒՇԱՆՔԸ (սաեբզլամա) չուտով և հիմնապէս բուժելու միակ դարմանը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է (Sirop Gelineau)։

ՔՈՒՆ ԲԵՐԵԼՈՒ ամէնէն ազդեցիկ, ամէնէն անվնաս և փորձուած դեղը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է. որուն շնորհիւ կարճ ժամանակի մէջ կը բժշկուին ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆՆ ու ժանտատենդէ (ճիւմմա) առաջ եկած ուղեղային հիւանդութիւնները։

ԿԱԳՈՒՑՏ ՀԱԶԸ բուժելու ամէնէն ընտիր ու ազդեցիկ դեղը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է, որ փոքրիկ հիւանդին առողջաբար քուն պարգեւելով, գիշերները հազին սաստկանալը կ'արգիլէ ու տղուն զօրանալուն և ուժովնալուն կ'օգնէ։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ 496 8—26

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենաճին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բորէզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ Ի'Իթալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոգր-Տամ տէ Վիքթուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բոնէ՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ ապագային յէք,իսկ շահեկան է ձեզի համար հանդնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրրեւ հասու թարեր զորս ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարները ետ առնելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. Ու. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ

192
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Մարտ 1 (Ն. Տ.) ճինգշաբթիէն սկսեալ

ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 222 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 221 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմ.	1	25
11	7	» Կէօքճէ քըշք	»	12	45
12	5	» Սապօնճը բունար	»	12	3
12	59	» Ալայունտ	»	11	7
1	41	» Չէքիւրլէր	»	10	24
2	37	» Տէօյէր	»	9	32
3	6	» Իհսանիյէ	»	8	50
3	30	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կազլըկէօլ համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	6	50
6	4	» Չայ	»	6	3
6	53	» Իսհագլու	»	5	12
7	17	» Եասսըան	»	4	45
7	46	» Աք շէհիր	»	4	23
8	18	» Ազարի քէօյ	»	3	45
9	—	» Ջավուշճը քէօյ	»	3	7
9	38	» Իլկին	»	2	35
10	25	» Գատըն-Խանը	»	1	43
11	18	» Սէրայ-Ինի	»	1	1
11	50	» Մէյտան	»	12	23
12	52	» Բունար-Պաշը	»	11	18
1	30	Ժմ. Գօնեա	Մկն.	10	30
Իրկն.				Առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԳԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	20	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմ.	11	20
1	6	» Աք Պունար	»	10	36
1	48	» Ալբու Քէօյ	»	10	1
2	34	» Պէյլիք Ախուր	»	9	7
3	44	» Սարիքէօյ	»	8	2
4	38	» Պիչէր	»	7	1
5	20	» Սասիլէր	»	6	19
5	58	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5	49
6	50	» Բօլաթլը	»	5	—
8	10	» Մալը Քէօյ	»	3	35
9	10	» Սինճան Քէօյ	»	2	27
10	—	Ժմ. Էնկիւրիւ	Մկն.	1	35
Իրկն.				Առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 426 խառն Իրիկ. Ժ. Վ. 7 22

ԿԱՅԱՐԱՆ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 425 խառն Առտու

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտ. Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	Մկն. Ալայունտ	Ժմ.	12	30	10	35
1	25	11	35	Ժմ. Քէօթահեա	Մկն.	12	10	10	15

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջելու է ճշտեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուական ու
(20 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՒԻՍ ՆԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Ենինի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամփաստան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջասօլի
Մաքրուճըլար, Զարճըլը խան, Թիւ 21

194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1068	Գօմօ	1487	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	185
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սիփիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4511	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հէնթաու	3720	Միլօ	1057	Սալէրնօ	4200
Պօրօտինօ	1254	Տուրօ	2388	Հօրատիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրուրօ	1718	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իտահօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Ժիւնօ	5540	Օթելօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4038	Թօրոնթօ	487
Գալիպսօ	1387	Էրկօ	1481	Քլէօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլփինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գագօ	1094	Ֆինլանտա	1823	Քօվնօ	1700	Փօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2398
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կուիտօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Բլէօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 24ին և Ապրիլ 6ին հոս կը սպասուի։

Լօրէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուէնկ, ընդհանուր վաճառքով պիտի մեկնի Հըլէն ամսոյս 28ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով պիտի մեկնի Հըլէն ամսոյս 31ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

377

COMP RUSS
NAVIGATION A VAPEUR ET DE
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 21 3 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դ 22 4 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (նաւորդապետ) լով Աղեքսանդրէթ, Բօրտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիպրոս)։
Ե 23 5 Օտէսա ժամը 9ին միջօրէէն առաջ
Ուր. 23 5 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր 24/6 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Ապրիլ 2ին Մինկրէլի, Անատօլուէն գալով

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Ապրիլ 3ին Մինկրէլի, ուղղակի Մարսիլիա
Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ վրայ։ 516 Թ. ՌԸՇՈՆ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղղակի երթեւեկութիւն ընդմէջ Լիվըրփուլի, Պոլսոյ և Սեւ Ծովու

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	[illegible]
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	[illegible]
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	[illegible]
Աուրանիա	7268	Ալլաա	[illegible]
Բավօնիա	5587	Սարտինիա	[illegible]
Սէֆալօնիա	5517	Թարիֆա	[illegible]
Գալլիա	4809	Պալմիրա	[illegible]
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	[illegible]
Ալէփփօ	2145	Մարօքքօ	[illegible]
Քէտար	1876	Քաստիլիա	[illegible]
Շէրպուրկ	1614	Լուսիտանիա	
Ֆազալանիա	4845		

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 25

Աւ. Տնօրէնութիւն ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՆ ՑԱՆ